

378

379

380

الوعبي
Ал-Ваби

The header features a central graphic of two flags on poles. The left flag is black with white Arabic calligraphy, and the right flag is white with black Arabic calligraphy. They are set against a background of a globe and a blue sky with clouds. The entire graphic is framed by a decorative, stylized archway with green and white accents. Below the flags, the word 'الخلافة' (Al-Khilaafa) is written in large, bold, red Arabic calligraphy with a white outline.

الخلافة

Халифалыксыз 97 жыл өмүр өткөрүү жетиштүү эмеспи?

Эй мусулмандар,
пайгамбарлык минхажы
негизиндеги Халифалыкты
тикелөө аркылуу
азаб-кыйынчылыктарыңарга
чекит койгула

8

378
379
340

Отуз үчүнчү
жыл чыгышы

НУСКА БААСЫ

Ливан 1000 лира
Яман 30 риял
Түркия 1 доллар
Пакистан 1 доллар
Австралия 2,5 доллар
Америка 2,5 доллар
Канада 2,5 доллар
Германия 2.5 евро
Швеция 15 крон
Бельгия 1 евро
Британия 1 евро
Швейцария 2 франк
Австрия 1 евро
Дания 15 крон

Ушул санда

- **Кириш сөз:** Исламга каршы согуш – хазарий согуш, бул согуштагы жеңиш рошид халифалыктын тикеленишине байланыштуу 3
- **Ал-Ваъй сөзү:** Эй мусулмандар, пайгамбарлык минхажы негизиндеги Халифалыкты тикелөө аркылуу азаб-кыйынчылыктарыңарга чекит койгула 8
- Хизб-ут-Тахрир – жапырт зулум күчөгөн заманда тунук Исламий фикраттын жана ачык-айкын тарыйкаттын белгиси.. 12
- Рошид Халифалык – негизги хазарий альтернатива, ансыз мусулмандар жана бардык адамзат үчүн нажат жок..... 20
- Карамүртөз терроризм... анын максаты 28
- Эй Ислам Умматы, качанга чейин сени түрдүү кырсыктардан коргой турган имам-халифасыз жашайсың?..... 38
- Өзгөртүү жараянына жана динди тикелөөгө карата уламалардын вазыйфалары... Аракетсиз унчукпай олтургандардын шору курусун 47
- Жумъа хутбасы: Халифалыксыз 97 жыл өмүр өткөрүү жетиштүү эмеспи? 56
- **Аалам мусулмандарынын кабарлары** 63
- **Куръани Карим сабагында** 69
- Саудия өзүн «Израиль» кучагына таштоодо! 76

КИРИШ СӨЗ:
ИСЛАМГА КАРШЫ СОГУШ – ХАЗАРИЙ СОГУШ, БУЛ
СОГУШТАГЫ ЖЕҢИШ РОШИД ХАЛИФАЛЫКТЫН
ТИКЕЛЕНИШИНЕ БАЙЛАНЫШТУУ

Мусулман өлкөлөрү дале эл аралык окуялардын борборунда калууда. Бул окуялардын күчтүү толкуну Шам өлкөлөрүндө болду. Ал жерде түрдүү дин жана иътикаддагы кафир мамлекеттер мусулмандардын козголоңун токтотуу үчүн чогулушту. Анткени козголоңчулар өз өлкөсүн Батыштын колонизаторлугунан, илманий башкаруу түзүмүнөн жана акимдер жана армия командачыларынын башчылыгындагы Батышка малай саясий чөйрөдөн азат кылууну көздөштү. О.э. алар өз дини кучагында жашоого жана шариат башкаруусу негизинде ойгонууга умтулушту.

Мусулман өлкөлөрүнө каршы эл аралык чабуул мусулмандардын бир тобуна гана чектелген жок, тескерисинче бүткүл Умматка каршы багытталды. Бул чабуул Батыштын козголоңдорго карата жообу эле. Батыш муну менен мусулмандарга «менин өкүмдарлыгымдан жана колониямдан чыгуу силерге тыюу салынган, диниңердин өкүмдарлыгын кайра тикелөөгө жана анын кучагында жашоо силерге тыюу салынган» демекчи болду. Ушул себептен улам, Батыш мусулмандарды мындай арзуудан баш тарттыруу жана бул нерсе жүзөгө ашкыс куру кыял деп көрсөтүү үчүн мусулмандарды массалык түрдө кыргын кылды.

Ушул ырайымсыз эл аралык чабуул – кафир мамлекеттер көздөгөн максаддарын ишке ашырмайынча – улана берет. Алар өз максаддарын ишке ашыруу үчүн бардык эл аралык мыйзамдарды тебелешти, бардык эл аралык жообгерчиликти бекер кылышты. О.э. Батыш анын кылмыштарын жашырышы жана «терроризмге каршы согуш» шылтоосу астында кыргыздарды акташы үчүн бардык эл аралык жана регионалдык уюмдарды баш ийдирди... Мындан тышкары, аскерий коалициялар түзүлдү, бардык шаар жана айылдарда, жада калса турак-жайларда мусулмандарга каршы согуш ачылды. Мунун натыйжасында үйлөр ойрон кылынып, адамдар өлтүрүлдү жана он миллиондогон мусулмандар куугунтукталды... Мына ушундай кырсыктуу абалда мусулман акимдери өз элине каршы башталган согуштун башында турушту. Мындай ашынган чабуулдун түпкү маңызы – Исламга каршы согуш, анын вакиъси – дүйнөлүк согуш. Мындан улам, бул согуш Ислам

менен куфр ортосундагы согуш, ал хазарий согуш деп айтууга болот.

Ким бул согуш аскерий согуш жана ким аскерий жеңишке жетишсе жеңип чыгат деп ойлосо адашат. Бул согуш хазарий согуш, андагы жеңиш аскерий согуштагы жеңиштен бүтүндөй айырмаланат. Анткени, бул согушта жеңишке жетүү үчүн мабда же жашоо жөнүндөгү умумий фикир жана ушул мабдага канааттанган кишилер керек. О.э. мабданы фикирий жактан өзүндө көөдөлөнткөн жана жашоодо мабданы колдонуу аркылуу амалда көрсөткөн топ керек. Мындан тышкары, мамлекетти тикелөө аркылуу мабданы жашоого кайтарууга жардам бере турган күч керек. Ошондо гана мабда ээлери анын кучагында жашайт жана аны бүткүл дүйнөгө жаят. Анткени, бул мабданын фикраты жана мамлекети ааламий, түзүмү инсаний.

Кафир Батыш Ислам жана мусулмандарга каршы баштаган бул хазарий согушка ушул негизден караган киши Исламдын хазарий долбоору ылдамдап бара жатканын көрөт. О.э. биз күбө болуп жаткан ушунча кыргыздарга, ойрондулуктарга жана кафирлердин курулай аскерий жеңишине карабастан, мусулмандар бул долбоорду дагы да бекем кармап турушат.

Мабда жана хазарий долбоор деген этибарда Ислам тууралуу айта турган болсок, Ислам дүйнөлүк деңгээлде ылдамдоодо жана хазарий күрөш майданына дагы да күчтүүрөөк кирип барууда. Ислам бул майданда бүткүл дүйнөдөгү түрдүү тармактардагы бардык проблемалардын чечимине ээ болгон долбоор катары өзүн көрсөтүүдө. Капитализм түзүмүнүн колдонулуусунан келип чыккан мындай проблемалар абдан көп. Кала берсе, капиталисттик Батыш мамлекеттеринин кризистери күчөдү жана бул мамлекеттер чоң жарылуу астында турушат. Мисал катары айтсак, 2008-жылы финансылык кризис башталганда Батыш экономисттери исламий финансылык түзүм мындай кризистердин алдын алышын түшүнүштү жана Батыш анын калкы Исламга бурулуп кетишинен коркту. Анткени, Батыш анын калкы башынан өткөрүп жаткан рухий боштукту Ислам толтурушунан, баалуулуктар жоголуп, үй-бүлөлөрдүн бузулушу сыяктуу проблемаларды Ислам чечип беришинен тынчсызданып калды.

Батыш эч бир мааниге (мыйзамдуу күчкө) ээ болбогон халифалыкты тикелөөгө мажбур болду. Бул жасалма халифалык мусулмандардын аң-сезиминдеги халифалыкты бузуу жана

халифалыкты алардын жүрөгүнөн алып салуу үчүн мусулман жана кайрымусулмандарды сойду, өлтүрдү, отто өрттөп, сууга чөктүрдү. Батыш мусулмандардын зээнинде Халифалык сөзү пайгамбарлык турмушуна жакын элести калыптандырганын, алардын аң-сезимине жана жүрөгүнө Халифалыктын шарыйлиги жөнүндө эч бир күмөн жылжып кириши мүмкүн эместигин билбеди. О.э. Батыш мусулмандар өз динин жана Халифалык мамлекетин тикелөө негизинде бирикпеши үчүн алардын өлкөлөрүндө мазхабарастык, текчилдик, тайфачылык жана азчылыктар карталарын оюнга салышты. Батыш, эгер мусулман өлкөлөрүндө кырдаал ал каалабаган таризде өзгөрсө, алардын эч бир таянычка ээ болбошун каалаганы үчүн бул карталарды оюнга салды... Бул согуш бүткүл мусулмандарды камтып алгандыгы ушуну көрсөтүүдө – Батыш кээ бир мусулмандарга эмес, бүткүл Ислам Умматына каршы.

Мусулмандар тууралуу айта турган болсок, ушул дүйнөлүк согуштун акыбетинде аларга, алардын динине жеткирилген жана жеткирилип жаткан ушунча зыяндарга карабастан, алар моюн сунушкан жок, тескерисинче өз максаддарын ишке ашыруу үстүндө дагы да бекем болушту. Анткени, аларга бул жасалма халифалык таасир кылбады. О.э. мусулмандар акимдерди жаман көрүшү козголоңдордон мурункудан көрө эки эсеге күчөдү жана Батыштын чыныгы жүзү дагы да кенен ачылды. Анткени, козголоңдорду ийгиликсиздикке учуратуунун артында Батыш турат жана ыфлас илманий саясатчылардан Сисий жана Сабсийге окшогон эң жаман альтернатива акимдерди даярдап алып келген да ушул Батыш болот. Мындан тышкары, Батыш мамлекеттери өз малайлары аркылуу Яман жана Ливияда өз ара күрөшүүдө, Башар Асадды болсо калкына каршы колдоп-кубатташууда. Жада калса, акимдерге каршы күрөшкөн негизги күчтөрдөн эсептелген аскерий топтор, ыхтыярдуу согушкерлер жана саясий оппозиция Уммат алдында аброю төмөндөп кетти. Жалпысынан алганда, Уммат аны куткара турган жетекчини же Роббинин туура жолуна баштай турган аң-сезимдүү хизбди күтүүдө.

Демек, ушул эки тарапты, яъни мабда жана Халифалыкты тикелөөнү талаб кылып жаткан коомдук фикирди Уммат колдоодо. Албетте, бул нерсе Батыш менен болгон хазарий күрөштө Исламдын жеңиши жана Батыштын жеңилүүсү болуп эсептелет.

Үчүнчү тарапка келсек, бул тарап Умматтын ичиндеги ушул долбоорго негизделген Хизб. Уммат Хизб-ут-Тахрирди жана ал

ушул улуу вазыйфага татыктуу экенин дагы да көбүрөөк түшүнүп калды. Хизб козголоңдорго карата өз көз карашын сунуштады, бул жааттагы шарый хукмду баяндады жана козголоңдорду туура жолго баштоого аракет кылды. Ал кубат ээлерин Халифалыкты тикелөө үчүн жардам берүүгө чакырды. О.э. козголоңчу мусулмандарды режимдерди кулатууга үндөө менен чектелип калбоого, буга кошумча Халифалыкты тикелөөгө даъват кылууга чакырды.

Төртүнчү тарапка келсек, бул тарап мабдага жардам бере турган күч. Аллахка хамд болсун, түпкүлүгүндө мабдага жардам бере турган мындай күч армиялар сабында бар жана алар көп. Армия катарындагы кубат ээлери, аларга таасир өткөрө турган таанымал кишилер жана уруу башчылары Умматтын бир бөлүгү. Алар Уммат ыйман келтирген нерсеге ыйман келтирип, ага кам көрүшөт. Айрым кубат ээлери режимдерден бөлүнүп чыгып, козголоңдорго кошулуусу кубат ээлери Уммат арасында бар экенин көрсөтүүдө. Бирок, алар режимдердин террор (кабатыр) чөйрөсүндө жашашат, ар дайым разведка мекемелеринин көзөмөлүндө жана күзөтүүсүндө болушат. Ошондуктан, алар жетекчилик тапшырылып жаткан кишилер ыймандуу, таква... садакаттуу, аң-сезимдүү... өз динине жана Умматына кайгырган... хак үстүндө бекем турган... кыянаттык кылбаган жана алардын кызыкчылыгы үчүн аракет кылып, чет мамлекеттердин кызыкчылыгына кызмат кылбаган... план түзө алган жана максадга жетүү үчүн олуттуу аракет кылган ишеничтүү кишилер экенине ынаануусу керек.

Ушул козголоңдордогу вакиьликти түптөн өзгөртүүгө алакадар болгон тараптан карасак, толук ишеним менен ушуну айтууга болот, Батыш таптакыр ийгиликке жетпейт жана аскерий жеңиш бул согуштун толук жеңиши эмес. О.э. жогоруда айтылып өткөн ийгилик факторлору болсо да азырга чейин Уммат да ийгиликке жетпеди. Уммат Аллах Таала мусулмандарды бириктиришине, жер жүзүндө оор абалда калган мусулмандарга ырайым көрсөтүшүнө жана аларды жетекчилерге айлантуусуна мухтаж болуп турат... Кала берсе, дүйнөдөгү бүткүл карасанатай күчтөр биригип аракет кылуусу, аныгы, бул күчтөр Сирияда чогулуусу мусулмандар Исламды хазарий долбоор катары бекем кармашына жана Батыш долбоору чегинишине оң таасир кылды. Анткени, кудум саййидибиз Сулайман аса таягын курт-кумурскалар жеп

кулаткандай, коррупция, кылмыштуулук жана ырайымсыздык жеп бүткөн Батыш долбоору да кулайт.

Эй мусулмандар, ар бириңер билишиңер керек, Аллах Таала Халифалыкты тикелөөгө даъват кылгандар менен бирге аракет кылууну бардык мусулмандарга фарз кылды. О.э. Аллах кубат ээлерине ушул фарзды шарый жолдо алып барган жамаатка жардам берүү аркылуу динге жардам берүүнү фарз кылды. Эгер, кубат ээлери алардан башкалар аткара албаган ушул шарый вазыйфаны жүзөгө чыгарып, Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылып жаткан аң-сезимдүү, халыс топко жардам берсе жалгыз Аллахтын жардамы менен көз ачып жумганча жеңиш келет.

Хизб-ут-Тахрир түзүлгөн күндөн тартып, ушул улуу максадга өзүн багыштап келүүдө жана ал халыс эскертүүчү экени күндөн-күнгө өз тастыгын табууда. Аллах Тааладан сурайбыз, ал Зат бардык мусулмандардын жүрөгүн бизге ачсын, рошид Халифалык тикеленген шаттык күнүндө бизди:

« ثُمَّ تَكُونُ خَلِيفَةً عَلَيَّ مِنْهَاجِ النَّبِوَّةِ »

«Кийин пайгамбарлык минхажы негизиндеги Халифалык болот», деп Расуллалах ﷺ айткан башараттын ээси кылсын. □

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**ЭЙ МУСУЛМАНДАР, ПАЙГАМБАРЛЫК МИНХАЖЫ
НЕГИЗИНДЕГИ ХАЛИФАЛЫКТЫ ТИКЕЛӨӨ АРКЫЛУУ
АЗАБ-КЫЙЫНЧЫЛЫКТАРЫҢАРГА ЧЕКИТ КОЙГУЛА**

**Абдуллах Абдурахман
Хизб-ут-Тахрир–Мисир вилаятынын
матбуат бөлүмүнүн мүчөсү**

Аллах Таала бул Умматка ырайым көрсөтүп, ушул улуу дин аркылуу аны караңгылыктан нурга алып чыкты, күчтүү-кудуреттүү кылып ага сый көрсөттү жана аны инсандар үчүн чыгарылган эң жакшы умматка айландырды. Уммат ушул динди туура көтөрүп чыгуу менен он үч кылымдан ашуун убакыт дүйнө саййиди болду. Анын армиясы ушул дин менен башка калктардын ортосун тосуп турган тоскоолдуктарды алып салуу үчүн чыгыш-батышка жайылды. Мунун натыйжасында, бул Уммат өлкөлөрдү фатх кылып, пенделер ортосунда изгилик жана адилеттик орнотту. Ал фарс падышаларын жок кылды, рум императорлорун жеңди, падышалыктарды жана тактыларды кулатты... өлкөлөрдү жана калктарды өз вужудуна сиңдирип өзүнүн ажырагыс бөлүгүнө айлантты... аларды Батыш чеңгелинен азат кылып, байлыктарын кайтарды.

Уммат менен Батыш ортосундагы күрөш бир нече кылымга созулду. Бул доордо жеңиш Уммат тарапта болду. Анткени, Уммат динди фикирлөөнүн негизи кылды, шарыйй хукмдарды турмуш проблемалары үчүн чечим, мыйзам кылды. Ошондуктан, жер жүзүндө аны жеңе турган эч бир күч болбоду. Анткени, бул Умматты акыйда аракетке келтирген, эгер ал тоолорго туш келсе тоолорду да талкалап жок кылды. Сахабалар жана табииндер жасаган иштер, жада калса мусулман султандарынын эң соңку күндөрүндөгү Уммат армиялары көрсөткөн эрдик муну амалда тастыктады.

Батыш кылымдар бою Исламга жана Ислам мамлекетине каршы күрөштө – Уммат өз акыйдасына жана шарыйй хукмдарга байланса – аны жеңе албастыгын түшүндү. Ушул себептен улам, Батыш Умматты жеңүү үчүн аны акыйдасынан бөлүүгө аракет кылды жана

ушул акыйданы бекем орноткон, аны коргоп, бүткүл дүйнөгө жеткирген, Исламды колдонуп, адамдарды Исламга жана Ислам хукмдарына баш ийдирген мамлекетти кулатуу үстүндө олуттуу аракет кылды. Узакка күрөштөн, жийиркеничтүү айла-амалдардан кийин Британия өз малайы Мустафа Камалдын колу менен Халифалыкты кулатууга жана Умматты ыдыратууга жетишти. Ал Умматты куралдын күчү менен Батыш мыйзамдарына баш ийүүгө мажбурлады. О.э. Уммат арасында Батыш сакафатына суугарылган малай илманий саясий чөйрөнү жана партияларды түздү. Ал колдоо көрсөткөн акимдер жана саясий элита аркылуу Умматты Батыш сакафатына ылайыкташтырууга жана Батыштын жашоо жөнүндөгү көз карашын кабыл алууга күч менен мажбурлоо үчүн Батыш сакафатына суугарылган малайларды пайда кылды. Ал ушинтип Умматтын жашоо таризин өзгөртүүнү көздөдү. О.э. ал жаңы таълим программаларын киргизди. Мунун акыбетинде өз тарыхын билбеген, өздүгүн жоготкон жана акыйдасына байланбаган муун пайда болду. Биз мунун ачуу натыйжаларына бүгүн күбө болуп турабыз.

Умматты батышташтыруу, аны акыйдасынан жана өздүгүнөн бөлүү аракеттерине каршы жооб катары бир канча кыймылдар жана партиялар пайда болду. О.э. пайгамбарлык минхажы негизиндеги рошид Халифалыкты тикелеп, исламий жашоону кайра баштоо аркылуу Умматты мурунку улуулугуна кайтарууга аракет кылган Хизб-ут-Тахрир дүйнөгө келди. Ал Умматты Батыштын өкүмдарлыгынан азат болуу фикирлери менен суугарды, мусулман акимдеринин тил бириктирүүлөрүн жана Умматка кылган кыянаттарын о.э. кафир Батышка малайлык кылып жатышканын ачыкка чгарды. Мунун натыйжасында, Уммат арасында бул фикирлер жайыла баштады. Уммат башынан өткөргөн зулум, жакырчылык, кулдук, байлыктардын талап-тонолушу, карыздар жана салыктар бул фикирлердин жайылышына жардам берди... Ошентип, биз күбө болгон байма-бай козголоңдор жүз берди. Бул козголоңдор Тунистен башталып, кийин Мисир, Ливия жана Яманга өттү.

Сыймыктуу Шам өлкөсүндөгү Умматтын чыныгы козголоңу бул козголоңдордун башында турат. Батыш ушул козголоңдорду кандай курчап алганын, бир аз убакыт болсо да, калктарды тизгиндөөгө жетишкенин көрдүк. Батыш Умматка дагы да катаал, ырайымсыз болгон малайлары аркылуу өз түзүмүн кайра дагы

орнотту. Бирок, Шам козголоңу алардын аракетин жокко чыгарып, пландарын ийгиликсиздикке учуратты. Анткени, ал биринчи күндөн эле пайгамбарлык минхажы негизиндеги Халифалыкты тикелөөнү талаб кылган анык, чыныгы долбоорду көтөрүп чыкты. Шам козголоңу Батыштын пландарына моюн сунбады, айла-амалдарына жана тил бириктирүүлөрүнө алданбады, бардык пландарын жана тил бириктирүүлөрүн ийгиликсиздикке учуратты. Ошондуктан, Америка бүткүл каарын төгүп өз колу менен, союздаш жана малайларынын колу менен Шам калкын бомбалады.

Эй мусулмандар, мына ушундай козголоңдордон кийин бүгүн алдыңарда тандоо калбады. Силердин абалыңарды оңдой турган, кырсыктарыңарды токтотуп, проблемаларыңарды чечип, машакат жана ызааңарга чекит коё турган чечим бир, ал – пайгамбарлык минхажы негизиндеги Халифалык. Алдыңарда мындан башка жол жок жана мындан башка чечим силерди куткарбайт. Билип койгула, Роббиңер жалгыз ушул чечим менен гана жана анын хукмдары колдонулушу менен гана силерден ыраазы болот. Көздөгөн максадыңарга жалгыз ушул чечим менен гана жетесиңер. Ыфлас капитализм караңгылыгында силер эңсеген жакшы турмушка жана жыргал жашоого эч качан жетпейсиңер. Капитализмге кандай гана жасалгалабагыла, канчалык ысымын өзгөргөүлө ал ыфлас бойдон кала берет. Ошондуктан, аны четке каккыла, анткени ал – уу-заар.

Эй мусулмандар, билип койгула, силер үчүн Халифалыктан башка нерседе нажат жок жана Халифалыксыз өлкөнөр чыныгы ойгонууга жетпейт. Эгер, чыныгы умтулууңар Халифалык болбосо жана ага аракет кылуудан көздөгөн максадыңар жыргал жашоодон мурун Аллахтын ыраазылыгы болбосо аракетинер текке кетет. Жыргал жашоо – Исламды колдонуунун табигый натыйжасы. Ислам колдонулганда адамзат билген эң жакшы үлгүнү жана силер күбө болгон эң жакшы адилетти көрсөттү. Мисалы, халифабыз Умар ибн Хаттаб Мадинада: «Эгер, Иракта бир качыр чалынып кетсе: «Эй Умар, эмнеге ал үчүн жолду тегиздеп койбодуң?» деп Роббим менден сурайт», деген. Бүгүн болсо, канчалаган жолдорубуз акимдердин кайдыгерлигинен улам кооп-коркунучтарга толо эмеспи?! Халифабыз Умар ибн Абдулазиз: «Мусулман өлкөлөрүндө куштар ачка калыптыр деген сөз болбошу үчүн тоолорго дан чачкыла», деген. Бүгүн болсо, Батыш капитализми өкүмдарлык

кылгандыктан канчадан-канча наристелерибиз ачка калган эмеспи?!

Халифабыз Муътасим румдуктарга туткунга түшкөн бир эле муслима аялга жардам берүү үчүн Умурийя фатхына кошуунду аракетке келтирген. Бүгүн болсо наристелерибиз, жаштарыбыз жана карыяларыбыз өлтүрүлүп жаткан жокпу?! Канчалаган байлыктарыбыз талап-тонолду?! Батыш канчалаган жерибизди басып алды?! Муну тергеп-тескеген болдубу?!

Эй мусулмандар, Аллах Тааланын китеби менен башкарган халифабыз болгон күндө биз дүйнөнүн саййиди элек. Ошол күндөрдө Харунар Рошиддин Рум королу Никифорго жолдогон белгилүү жообу мындай болгон: «Муминдер амири Харунар Рошидден Рум ити Никифорго, амма баъд, эй кафирдин уулу, сен укканыңды көрөсүң, Аллахка касам, мен сага ушундай кошуун жиберемин, анын башы сенин алдыңда болсо, акыры менин алдымда болот».

Халифалык кулатылган соң улуулугубузду жоготтук, Батыш биздин мамлекетибизди бөлүп, ыдыратып салды, жамаатыбызды бөлдү жана биз арамза кимселерге жалдыраган жетимдерге окшоп калдык... Эгер, халифабыз болбосо ушундай бойдон кала беребиз... Биз пайгамбарлык минхажы негизиндеги туура башкаруу менен гана нажат табабыз. Анткени, ал бизди бириктирет, кол тийгистигибизди коргойт жана Аллах жүрөктөрүбүздү бири-бирибизге жакын кылат. Мунун натыйжасында, биз кайра дагы дүйнө саййиддерине айланабыз, бүткүл дүйнөдө Ислам адилетин орнотуп, адамдарды капитализм караңгылыгынан Ислам нуруна алып чыгабыз... Эй Робби, бизге Халифалыкты тездет, бизди анын аскерлеринен жана шахиддеринен кылгын...

Аллах Таала айтат:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ

مُخَوِّلٌ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾

«Эй момундар, Аллах жана Анын пайгамбары силерди түбөлүк жашоо бере турган нерсеге даъват кылганда, аны кабыл алгыла жана билип койгула, шек-күмөнсүз, Аллах ар бир киши менен анын жүрөгүнүн ортосун ээлеп турат. Албетте, Анын алдына топтолосуңар»

[8:24] □

ХИЗБ-УТ-ТАХРИР – ЖАПЫРТ ЗУЛУМ КҮЧӨГӨН ЗАМАНДА ТУНУК ИСЛАМИЙ ФИКРАТТЫН ЖАНА АЧЫК-АЙКЫН ТАРЫЙКАТТЫН БЕЛГИСИ

Абу Айман Усурий – Яман

Мухаммад ﷺ-дын Умматын Өз дини менен азий, күчтүү, ойгоо жана жетекчи Умматка айланткан Аллахка мактоолор болсун.

Албетте умматтардын ойгонушу алар негиз катары карманган мабдага байланыштуу. Эгер, бир уммат өз мабдасын туура түшүнсө, туура колдонсо, аны дүйнөгө чырайлуу таризде жайса, ал тарыйкат тепкичтерин басып, улуулук чокусуна жетет. Мабда уммат зээнинде тирүү, жашоосунда бар болсо, уммат ошол мабданы бүткүл адамзатка рисалат катары алып чыкса, анын алтын өмүрү узакка болот. Ал эми, ал өз мабдасын жакшы түшүнбөсө жана аны жаман колдонсо, анын мабдага болгон же андан алынган чечимдердин тууралыгына болгон ишеним алсырайт. Натыйжада, фатхтар менен мактанып жаткан жана чегараларды сергек коргоп жаткан кошуундар да артка чегинет. Уммат аста-секин төмөндөшүп, кулай баштайт.

Ислам Умматы мына ушундай кооптуу абалда жашап жатат, бирок Уммат ичинде курч сезгич, өзгөртүүгө умтулган, Умматтын кубатын тикелөөгө жана мурдагы абалына кайтарууга аракет кылган калыс кишилер табылат. Бирок, алар Уммат фикирий жактан төмөн абалга түшүп калганын, мабда жана тарыйкатын тунук түшүнбөй жатканын, фикирди угууга даяр эместигин, фикраттын өзгөртүүгө карата таасирине жана күчүнө ишенбей жатканын көрөт...

Мына ушундай чаташ маалда зээнинде фикрат жана тарыйкат тунукташкан, Умматты мабдага жана мабданы Уммат жашоосуна кайтара турган биринчи даражалуу иштер жөнүндө толук элеске ээ жаңылоочу адамга мухтаждык сезилет.

Эгер, ушул жаңылоочу адамдын зээни курч болуп, мабданы өзүндө калыптандырса, мабдасыз өз өмүрүн элестете албаса, дүйнө жана анын маталары арзыбас болсо, ушул оор жүктү көтөрүү үчүн кайрат жетиштүү болсо, ал өз ыйманына жана мабдага таянса, мына ошондо Уммат чыныгы жаңылоочуну дүйнөгө алып келген болот. Ошондо бул жаңылоочу мабда негизиндеги хизбий уюшууну пайда кылуу, ал аркылуу Умматка хытаб кылуу, анын проблемаларын көрсөтүү жана ошол проблемаларды мабда жана анын өкүмдөрү менен муалажа кылуунун жолун баян кылып оор

жолду басып өтөт. О.э. бул жаңылоочу ар кандай фикирге жана башка турмуш түзүмүнө каршы фикирий күрөш алып барып, малай акимдердин жана Умматка каршы түзүлүп жаткан кафир Батыштын пландарын ачыктоо аркылуу саясий күрөш алып барып, башка фикир жана чечимдердин каталыгын, башка мабдаларга негизделген башкаруунун жамандыгын түшүндүрүп, акимдерди мабда негизинде мухасаба кылып, Умматты ушул ишке чакырып машакаттуу жолду басып өтөт.

Хизб-ут-Тахрирдин пайда болушу

Хизб-ут-Тахрирдин пайда болушу анын негиздөөчүсү шейх Такийюддин Набаханийге (Аллах ал кишини Өз рахматына алсын) байланыштуу. Шейх Умматтын үлкөн жеңилүүсү жана каргашалуу кыйроосу доорунда жашады, мына ушул доордо Умматты азапка салган окуялардан ибрат алды. О.э. ошол доордо оңдоого аракет кылган түрдүү кыймылдарды үйрөнүп чыкты, ал киши диний үй-бүлөдө өскөнү жана таалим алганы пайдалуу болду. Шейх 1914-жылы Палестинанын Ижзим айылында төрөлдү жана Палестина агартуу министрлигинде шарый илимдер боюнча мударрис болуп иштеген атасы факих Ибрахимдин кучагында, таятасы шейх Юсуфтун камкорлугунда жакшы тарбия алып чоңойду. Шейхтин таятасы Усманий Халифалыкта көзгө көрүнгөн уламалардан эле. Шейх мына ушундай тарбия себептүү он үч жашында Куръани Каримди жатка алды жана таятасынын бай илиминен, фикхий баяндарынан пайдаланды.

Шейх таятасы менен бирге саясий маселелерди үйрөндү, натыйжада анын жөндөм жана зийректиги таятасынын көңүлүнө түштү. Ошондо таятасы ал кишини шарый таалимин улантуу үчүн Азхарга жиберүү зарыл экенин айтып шейхтин атасын көндүрдү. Ошентип, шейх 1928-жылы Азхарга кирип, 1932-жылы аяктады. Кийин Палестинага кайтып, шарый илимдер боюнча мударрис болуп иштей баштады. 1948-жылы Куддустун шарый сотунда казы, кийинчерээк апелляция сотунда мүчө болуп иштеди.

Шейх Такийюддин Набаханий Халифалыктын кулашы себептүү жүзөгө келген кырсыкты көрдү, Уммат башына түшкөн жана анын денесин майдалаган кыйроолорго күбө болду. О.э. колонизаторлор Умматка ач иттердей асылганын жана 1948-жылы Палестина басып алынганын көрдү. Шейх кафирлердин фикирий жана хазарий күрөшү ийгиликке жетишкенин, мусулман уламалары бул күрөштө Исламды коргоо позициясында турганын, нусустарды

бурмалашканын, бул болсо Батыш фикирлери бекем орношуп, Умматтын Исламга жана анын жашоо түзүмүнө болгон ишеними жоголушуна салым кошконун көрдү. Шейх Азхарда окуп жүргөндө эле мусулмандардын башына түшкөн абалдын себеби жана кафирлер кулаткан бекем имаратты кайра тикелөөнүн туура жолу жөнүндө сурап, талкуулашат эле.

Шейх суроо, талкуулар натыйжасында Ислам мабдасын мусулмандардын жашоосуна кайтаруу үчүн фикрат жана тарыйкатты үйрөнүү зарыл деген тыянакка келди. Кийин ушул имараттын планын түзүүгө киришти жана ага зарыл болгон нерселерди эсептеп чыкты. Натыйжада, ушул имараттын түрдүү баскычтары жөнүндө тунук элес пайда болду. Бул жалпы план жана тармактар Хизб табанний кылган негизге айланды.

Биринчи: Фикирий тармак

Шейх Такийюддин Набаханий акыл вакиъни жана нусустарды түшүнүүнүн куралы жана инсандагы этибар берүү керек болгон аң-сезимдүү кубат деп билди. Кийин шейх акыл – бул вакиъни сезүү органдары жардамында мээге өткөрүү жана мурунку маалыматка байлап, өкүм чыгаруу деп акыл жөнүндө так аныктама берди. Ошентип, шейх туура фикирлөө тарыйкатына жетишти жана анын кийинки аныктамалары вакиъге бүтүндөй ылайык келди.

Шейх коом бир гана адамдардан турбайт, коом адамдардан, фикирлерден, туйгулардан жана мыйзамдардан турат деп аныктама берди.

Шейх ойгонуу бул илимий, жашоо жана материалдык деңгээлдин жогорулашы эмес, рухий жакка байланган жаркын фикир жардамында фикирий жогорулоо деп аныктама берди.

Шейх мабда – бул өзүнөн түзүм алынган аклий акыйда деп аныктама берди.

О.э. ал мекенчилдик, улутчулдук жана пайда үстүнө курулган мамилелер адамгерчиликсиз, өзгөрүүчөн жана убактылуу алакалар болуп, ойгонуу жолунда инсандарды бири-бирине байлоого жарабайт деди. Шейх инсандарды байлоого жарактуу робита мабдаий робита экенин жана ал «Ла илаха иллаллах Мухаммадур Расулүллах» исламий акыйдасы экенин айтты. О.э. шейх хазарат, маданият, сакафат, илим, башкаруу, идара жана башка көптөгөн терминдерди бири-биринен айырмалап берди.

Экинчи: Саясий тармак

Хизб саясатта түшүнүү, талдоо, алектенүү туурасында өзгөргүс саясий эрежелерди иштеп чыкты. Хизб саясат – Умматтын ички жана тышкы иштерин башкаруу деп аныктама берди, исламий акыйданы саясий жана рухий акыйда деп эсептеди. Хизб дүйнөгө саясий аң-сезим т.а. исламий акыйда болгон хас чекиттен карады, саясатты исламий акыйда чекитинен күзөттү жана талдады. О.э. Саясий түшүнүктөр, Саясий караштар, Саясий фикирлер жана Саясий маселелер сыяктуу китептерди басып чыкты. Ошентип, Хизбде эл аралык абал жана эл аралык майдан жөнүндө толук билим пайда болду, Ислам Умматына каршы түзүлүп жаткан тил бириктирүүлөрдү жана пландарды ачыкка чыгарды. О.э. Хизбде исламий мамлекет тикеленген соң, мусулман өлкөлөрдү колония кылууну көздөп жаткан колонизатор мамлекеттер менен кандай мамиледе болуу, ар бир мамлекеттин күч булагын, коркунучун, алсыз жайларын баян кылуу туурасында кеңири билим пайда болду.

Үчүнчү: Фикхий тармак

Хизб Ислам тарыйкатын баян кылды, ушуга негизделип өзүнүн ижтихаддагы жолун белгиледи. Усул коидаларына жана далил кубатына негизделип исламий ташриънин төрт булагы; Куръан, Сүннөт, Ижма жана Кыясты белгиледи. О.э. Хизб ижтихадда манат (хукм байлана турган нерсени) аныктоо, вакиъни түшүнүү, ушул вакиъге байланыштуу шаръий нусустарды үйрөнүү жана аларды ушул вакиъни муалажа кылышын текшерүү сыяктуу иштерге негизделген туура тарыйкатка таянды. Хизб вакиъни фикирлөө булагы эмес, фикирлөө орду кылып белгилеши менен өзгөчөлөнүп турат.

Мындан тышкары, Хизб Исламды так шархтап берди жана Исламды исламий мамлекетти тикелөө аркылуу колдонуу шарт экенин белгилеп берди. Ошондуктан, Хизбде мамлекет, анын таянычы, устундары, түзүмдөрү туурасында толук элес пайда болду. Хизб өз китептеринде, колдонмолорунда жана баракчаларында ушул элести баян кылды. Муну Исламий мамлекет, Исламда ижтима түзүмү, Жаза-чаралар, Муамалат, Халифалык мамлекетинде малдар, Ислам түзүмү, Исламий шахсия (үч бөлүк), Хизбий уюшуу, Хизб-ут-Тахрир түшүнүктөрү китептеринен, Демократия – куфр түзүмү, Халифалык сыяктуу китепчелеринен жана башка сан-санаксыз колдонмолорунан окууга

болот... Хизб ушул жол аркылуу өз иш-аракетин аткаруу үчүн анык жана тунук тарыйкатты белгиледи.

Хизбдин өзгөчө тарабы ушунда, анда Исламдын кайтышы жөнүндө тунук фикир бар. Хизб ушул тунук фикирге таянып Исламды жашоо майданына кайтаруу менен гана Ислам кайтат деп билди. Бул нерсе, Хизб максад кылып белгилеген төмөндөгү эки нерсени ишке ашырууда көрүнөт:

1 – Исламий жашоону кайрадан баштоо.

2 – Исламды колдоно турган, аны даъват жана жихад аркылуу дүйнөгө жая турган Халифалыкты тикелөө.

Хизб ушул максадга таянып, исламий жашоо жана Исламий мамлекеттин бардык тараптарын курчап алган толук элести берди.

Ыхтымал, колонизатор кафир Батыш мусулмандардын күч булагы ушул эки нерседе экенин түшүнүп, эбактан бери эле өз колонизаторлугун ага негиздеген болсо керек. Себеби, Батыш ушул эки нерсени мусулмандардын жашоосунда жок кылууга жана алардын зээндеринен өчүрүүгө этибар каратты. Биз бул туурасында Франция королу Людовик тогузунчунун сөздөрүн эске салуубуз жетиштүү. Ал мындай деген, мусулмандардын күчү Куръандан хукм алышында, бир халифа айланасында биригишинде жана жихад фикирине берилгендигинде.

Ооба, азиз болуу үчүн Аллах түшүргөн нерсе менен хукм жүргүзүү, Ислам Умматы бир халифа астында биригиши, Ислам өркөчү болгон жихад ишке ашышы لازым. Булардын баарын Халифалык мамлекети ишке ашырат. Себеби, ал дүйнөдөгү бардык мусулмандарга исламий шариятты колдонууга, Исламды дүйнөгө даъват жана жихад менен алып чыгууга жетекчилик кылат.

Ошондуктан, хижрий 1342-жылы 28-ражабда, миладий 1924-жылы 3-мартта Исламий Халифалык мамлекети кулаганда, Британия тышкы иштер министри Керзон: «Биз мусулмандардын эң чоң кубатын: Ислам жана Халифалыкты кыйраттык» деген.

Хизб-ут-Тахрир өз максадын ишке ашырууда карманган жолу:

Бул жөнүндө айтуудан мурда башка бир маанилүү нерсеге этибарыңарды бурамын. Ислам турмуш вакиъсинде болушу үчүн үч негизги таянычы болушу шарт, алар: акыйда, мамлекет жана жихад. Аллах Таала айтат:

﴿الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ﴾

«Бйман келтирген, хижрат кылган жана Аллах жолунда малы-жандары менен күрөшкөн заттардын Аллах назарындагы даражалары өтө улуу жана ошолор (бакытка) жетишүүчүлөр»
[9:20]

Бул жерде «бйман келтирген» деген сөз акыйданы, «хижрат кылган» деген сөз мамлекетти жана «жихад кылган» деген сөз Аллах жолундагы жихадды түшүндүрөт.

Хизб-ут-Тахрирдин тарыйкатына келсек, бул тарыйкат Пайгамбарыбыз ﷺдын Исламий мамлекетти тикелөөдөгү тарыйкатынан туура ижтихад аркылуу истинбат кылынган. Расуллаллах ﷺ Мекке доорунда үч баскычты басып өткөнүн көрөбүз.

Биринчи баскыч: Сакафат берүү, исламий шахсияларды пайда кылуу үчүн рухий жана акидавий негизде уюшуу баскычы. Башкача сөз менен айтканда, биринчи баскыч уюм түзүп, аны Ислам менен сакафаттандыруудан турат.

Экинчи баскыч: Даъват аракети баскычы, анда фикирий жана саясий күрөш алып барылат жана нусрат талап кылынат. О.э. анда Хизб табанний кылган исламий фикир жана түшүнүктөр менен Умматка кайрылат.

Үчүнчү баскыч: Мамлекетти тикелөө жана бийликти ээлөө.

Булар, кыскача айтканда, исламий даъватты алып чыгууда кармала турган анык тарыйкат. Хизб бул тарыйкатты бекем кармады, аракетин токтоткон жок, жасакерленбеди, даражама-даражалыкка жол бербеди, чала чечимдерди кабыл албады жана исламий мабда зыянына башкалар менен келишпеди. Тескерисинче, Курайш Расуллаллах ﷺга падышалык, мал-дүйнө жана мартаба сунуш кылганда ал киши Аллахтын нусраты келгиче сабыр менен Аллахтын ыраазылыгын каалап аларга ыраазы болбогонунан үлгү алып, өз жолун улантты.

Тыянак!

Хизб-ут-Тахрир башка хизбдерден өзүнүн анык фикири, Ислам жана мамлекет жөнүндөгү түшүнүгү менен өзгөчөлөнүп турат. Ал өз долбоорун ишке ашыруу үчүн дастур долбоорун иштеп чыккан. Ушул дастур долбоору 191 беренеден туруп, туура ижтихад, далил

кубаты менен, шарыйй булактар жана шарыйй усулдар негизинде истинбат кылынган. О.э. бул дастур турмуштун бардык тармктарын өз ичине алат. Аллах Таала Хизбди ушул нерсеге жетиштиргени үчүн Ал затка мактоолор болсун.

﴿فَلَا تَرْكُؤُوا أَنْفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى﴾

«Анан силер өзүңөрдү актабай эле койгула! Ал таква кишилерди да өтө жакшы билүүчү» [53:32]

Хизб өзүнүн ушул фикирий тазалыгын жана тунуктугун сактап калды жана Ислам Умматы гана эмес, бүткүл дүйнөгө түшүнүк жана долбоорун сунуштап келүүдө. Хизб Исламий Халифалыкты тикелөө үчүн шарыйй тарыйкатты бекем кармап, кайраттуу аракет жасоодо жана Расуллалах ﷺдин башаратын ишке ашыруу үчүн аракет кылууда. Расуллалах ﷺ айтат:

«كَوْنُ بِرُؤْيَةِ فَيْكُمْ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ رَفَعَهَا إِذْ شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونَ فَفَلَا عَمَلِي مِنْهَا حِجَابٌ فَتَكُونَ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ رَفَعَهَا إِذَا شَاءَ اللَّهُ يَرْفَعَهَا. ثُمَّ كُونَ مُلْكًا عَاضِقًا كُونَ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَكُونَ، ثُمَّ يَرْفَعَهَا إِذْ شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا. ثُمَّ كُونَ مُلْكًا جَبْرِيَّةً كُونَ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ تَكُونَ، ثُمَّ رَفَعَهَا إِذْ شَاءَ أَنْ يَرْفَعَهَا. ثُمَّ تَكُونَ فَفَلَا عَمَلِي مِنْهَا حِجَابٌ سَكْتٌ.»

«Силердин араңарда Аллах каалаганча пайгамбарлык уланат. Кийин Аллах каалаганда аны көтөрөт. Кийин пайгамбарлык минхажы негизиндеги Халифалык болот жана ал Аллах каалаганча турат. Кийин Аллах Өзү каалаганда аны көтөрөт. Кийин зордукчул падышалык болот жана ал Аллах каалаганча турат. Кийин Аллах Өзү каалаганда аны көтөрөт. Кийин жабыр көрсөтүүчү залым падышалык болот жана ал Аллах каалаганча турат. Кийин Аллах Өзү каалаганда аны көтөрөт. Кийин пайгамбарлык минхажы негизиндеги Халифалык болот. Андан соң Пайгамбар ﷺ сүкүт кылды». (Ахмад риваяты).

Андан тышкары, бүгүн Хизб-ут-Тахрирдин калыс жана аң-сезимдүү жетекчилиги бар, ал Пайгамбарыбыз ﷺдин хидаятын бекем карманышат. Хизбге аалым Такийюддин Набаханий негиз салды, улуу аалым Абу Юсуф Абдулкадим Заллум ал кишинин жолун улантты. Бүгүн Хизбди таква даватчы, усул аалымы Ато ибн Халил Абу Рушта башкарууда. Бул жетекчилердин баарында туура

аң-сезим, кайрат жана амал бар. Аллахтан аларды тууралык жана тавфикте болушун сурайбыз.

Аллахка мактоолор болсун, Хизбдин аз убакыт ичинде алып барган даъваттан кийин Ислам Умматы Исламга жана Ислам башаруусуна талпына баштады. Үмүт кылабыз, Аллах түшүрбөгөн нерселер менен башкаруу натыйжасында келип чыккан азапкыйынчылыктардан жана жырткыч капитализм зулумунан куткара турган калыс саясий жетекчи – Хизб-ут-Тахрир. Себеби, Уммат ичинде Ислам мамлекетин тикелөө, Умматка Исламды колдонуу, Уммат жардамында дүйнөгө кайра жетекчилик кылууга Хизб гана кудуреттүү. Башкача болушу мүмкүн эмес, акыры, Хизб бир күн да өз калкын алдабаган жетекчи болуп эсептелет.

Аллахым, Сенин убадаң акыйкат, бизди жер-асман калкы ыраазы боло турган Пайгамбарлык минхажы негизиндеги Халифалыкты тикелөө менен кубанткын. Амин. □

**РОШИД ХАЛИФАЛЫК – НЕГИЗГИ ХАЗАРИЙ АЛЬТЕРНАТИВА,
АНСЫЗ МУСУЛМАНДАР ЖАНА БАРДЫК АДАМЗАТ ҮЧҮН
НАЖАТ ЖОК**

**Махир Солих
(Хизб-ут-Тахрир–Палестина
матбуат бөлүмүнүн мүчөсү)**

Туура, акыйкаттын акыйкат экендиги өз-өзүнөн белгилүү, ал өзүнүн акыйкат экендигин баян кылууга мухтаж эмес. Ошондой болсо да, акыйкат батылга салыштырылса, баян кылуу жана түшүнүү жеңилерээк болот. Ислам Аллахтын алдынан келген акыйкат дин. Ушул дин адамзатты бактылуу кылып, нур, хидаят жана туура жолго жетектейт. Аллах бул диндин пенделер үчүн шарият жана дастур болушуна ыраазы болду. Бул дин ага атаандаш болгон башка альтернативага салыштырылса, түшүнүү жаркыныраак, элестетүү аныгыраак болот. Бүткүл дүйнө дуушар болгон хазарий кризиске, капиталисттик хазарат туңгуюгуна күбө болгон киши ушуну сезет – адамзат аны куткара турган альтернатива хазаратка мухтаж.

Дүйнө, өзгөчө мусулмандар капиталисттик хазараттын өкүмдарлыгы астында зулум, бузгунчулук жана жакырчылык мусибатына кириптер болду. Капиталисттик хазарат бардык тармакта адамдардын жашоосун бузду. Адамдар акыйкат менен батылды, адилет менен зулумду айырмалай албай калышты. Капиталисттик хазарат капиталисттерге жана таасирдүү кишилерге мүмкүнчүлүк берип, алсыздарды кыйнады.

Бул хазарат мыйзам жана түзүмдөрдү аткаминерлерди жазадан коргой турган калкан кылып койду. О.э. мыйзамдарды байлардын колундагы куралга айлантты, байлар өз салтанатын жана зулумун ошол мыйзамдар аркылуу бекемдешти, таасир жана байлыкка ээ болушту. Натыйжада, алардын күчүнө күч кошулуп, коомго кудум өз ээлигиндей мамиле кылышты. Сексуалдык соода, кулчулук, баңгизат, курал соодасы күчөп, бардык жайда кылмыштуулук жана бузуку иштер жайылды. Коомдун жана адамдардын абалы байлар үчүн маанисиз. Капиталисттер жалган далил жана ар түрдүү шылтоолор менен өлкөлөрдү басып алышты. Алар адамдардын канын сорушту жана байлыктарын тартып алышты.

Тынчтык жана коопсуздук туурасында айта турган болсок, капиталисттик хазараттын өкүмдарлыгы астында коопсуздук сейрек нерсеге айланды. Коопсуздуктун баасы кымбат болуп, ага

жалаң гана капиталисттер ээ болуп калды. Натыйжада, адам өлтүрүү, уурулук, талап-тоноо жана куралдуу кол салуу сыяктуу кылмыштар ар саат, жада калса, ар мүнөт сайын жасалып калды... Муну менен гана чектелбестен, таасирдүү капиталисттер адамдарды коркута турган жана алардын коопсуздугу менен соодалаша турган болду. «Blackwater» сыяктуу жан алгыч уюмдар кайда болбосун ойрон кылуу жана адам өлтүрүү менен алектене турган болду. Бул уюмдар ыфлас саясий максаттарды жүзөгө чыгаруу үчүн ишке салынды.

Бай жана кембагал деген нерсе капитализмдин өзгөчө белгиси. Байлыкка бир ууч байлар ээ болуп, катардагы калктын жакырчылыгы күчөдү.

Оксфам уюму 2018-жылы 28-январда жарыялаган отчетто айтылышында, 2017-жылы 10 доллардын 8 доллары 100 адамдын бирине т.а. дүйнөдөгү эң бай адамдарга өткөн. О.э. дүйнө калкынын 50 пайызынын мүлкү көбөйбөгөн жана мындай экономика үлкөн байлыктардын ээси болгон бай тайпанын гана пайдасына иштөөдө.

Оксфам уюмунун аткаруучу директору Уинни Байанииманын айтат: «Миллиардерлердин көбөйүшү экономиканын өнүгүп жатканынын белгиси эмес, бул кыйраган экономиканын белгиси». Байаниима минтип кошумчалайт: «Үстүбүздөгү кийимдерди тигип жаткан, талааларыбызда иштеп жаткан кишилер үлкөн компанияларга жана капиталисттерге кул болуп иштеп беришүүдө. Адамдардын көпчүлүгү бай менен кембагалдар кескин айырмаланган өлкөлөрдө жашашат, байлардын байлыгы көбөйүп, кембагалдардын абалы өзгөрүүсүз калууда».

Адеп-ахлак, кыйматтар жаатында болсо, капиталисттик хазарат ойрон кылбаган нерсе калбады. Капитализм коомдо токой мыйзамын пайда кылды, натыйжада күчтүү алсызды жей турган болду. Ар бир үйгө бузукулук кирди, уятсыздык жана зына кеңири жайылды. Ал тургай, ыфлас иштер үрөй учурган даражага жеткен болсо да, эч ким таң калбай калды. Мисалы, Американын Теннеси штатында почтачы болуп иштеген 87 жаштагы карыянын ДНК анализдери анын никесиз 1300 баласы бар экенин аныктады. Бул почтачы мындай дейт: «Мен бул ишти кылганыма уялбаймын. Себеби, алтымышынчы жылдары кош бойлуулуктун алдын алган каражаттар бүгүнкү күндөгүдөй кеңири өнүкпөгөн эле, ошондуктан мына ушундай болуп калды». Жалган жана алдамчылык

капиталисттик коомдун касиетине айланды. «Мыйзам келесоолорду коргобойт» деген сөз кудум чындык катары кабыл алынды.

Адамзат, өзгөчө, мусулмандар кудум сууга мухтаж болгондой жогору альтернатива хазаратка мухтаж болуп калды. Мусулмандар бузгунчу капитализм себептүү туш болгон жакырчылыктан тышкары түрдүү жырткычтыктардан аман калышпады. Батыш бизге өз хазаратын зордоп киргизди, анын таяныч жана устундарды тикеледи. О.э. Батыш Умматтын каарынан коргой турган калкан жана пардаларды пайда кылды. Кийин адамдарды азаптай турган малай акимдерди бийликке алып келди. Батыш өз фикирин жаюу үчүн маалымат каражаттарын жана муфаккирлерди ишке салды, Исламий өлкөлөрдө анын хазаратын мактаган жана сакафатын жайган жарчыларды ишке салды. О.э. анын сакафатынан таасирленген малайларды, шейхтерди, сарай уламаларын жана жырткычтарды акча менен алдады.

Калыс жана эркин кишилерге – жеке адам болобу, же партия болобу – басым кылышты. Мусулмандардын биригишин жана кайра азиздикке жетишишин алдын алуу үчүн аларды мамлекетчелерге, топторго жана мазхабдарга бөлүп жиберди. Себеби, Батыш мусулмандар ар дайым биригүү туйгусу менен жашоосун жана бул нерсе аларды ар дайым аракетке үндөшүн билет. Ошондуктан, ал мусулмандарды биримдиктин бузгунчу көрүнүштөрү менен чалгытууга таянды. Биримдиктин мындай көрүнүшү мусулмандардын күчүн бириктире турган чыныгы биригүүдөн алыстатат.

Батыш бул иштерди арабдар биримдиги, улуттук биримдик, Араб Мамлекеттеринин Лигасы, тектик жана мазхабчылык байланыштары аркылуу ишке аышрды. Батыш бул иштерди Уммат мухтаж болуп жаткан чыныгы биригүү көрүнүшүнөн т.а. Пайгамбарлык минхажы негизиндеги Рошид Халифалыкта исламий биригүүдөн чалгытуу үчүн ишке ашырды.

Себеби, рошид Халифалык – Умматты бириктирүүнүн бирден-бир амалий жана шарый жолу. Амалий тараптан айта турган болсок, Умматтын араб-ажамын, агы-карасын, алыс-жакынын бириктире турган Исламдан башка дин жок... Уммат Исламды дин кылып карманды, ага ыраазы болду жана ушул дин аркылуу Аллахка моюн сунду. Ислам ар бир мусулман мажбурланбай, өз ыктыяры менен кабыл алган дин, мусулман аны кабыл алганына өкүнбөйт, тескерисинче, сыймыктанат. Бул дин мусулмандын

сыпаты, белгиси жана каситети болуп, аны менен башкалардан өзгөчөлөнүп турат. Мусулман өз түсүн, тилин, улутун, тобун жана мекенин бул динден үстөм койбойт. Мусулмандар Исламды дин деп ыраазы болушкан жана ага бүтүндөй моюн сунушкан. О.э. ар бир мусулман ушул негизде эсеп-китеп кылынат. Бул динди мусулмандарды бириктире турган Рошид Халифалык мамлекетсиз элестетүү мүмкүн эмес.

Шарый тараптан алганда, Аллах Таала бул Умматка биригүүнү важиб кылган, бөлүнүү жана чатакты харам кылган. О.э. Аллах Умматты бир Халифалык астында жашоону фарз кылган. Бул – Исламий Уммат үчүн шарый түрдө алгылыктуу саясий башкаруу түзүмү. Имам Муслим Абдуллах ибн Амр ибн Астан кылган риваятта ал киши айтат: «Мен Расулуллах ﷺдын мындай дегенин уккам:

«وَمَنْ بَايَعَ إِمَامًا فَأَعْطَاهُ صَفَقَةَ يَدِهِ وَتَمَرَةَ قَلْبِهِ فَلْيَطْعُهُ إِنْ اسْتَطَاعَ، فَإِنْ جَاءَ آخَرُ يُنَازِعُهُ فَاضْرِبُوا عُنُقَ الْآخَرِ»

«Кимде-ким бир имам-халифа менен байъатташып, ага колун жана жүрөгүн берсе, колунан келгенче ага итаат кылсын. Эгер, башка бирөө келип аны менен жетекчиликти талашса, аны өлтүргүлө». Муслим Арфажадан риваят кылган хадисте мындай делет: «Расулуллах ﷺдын мындай дегенин уккам:

«مَنْ أَتَاكُمْ وَأَمْرُكُمْ جَمِيعٌ عَلَى رَجُلٍ وَاحِدٍ يُرِيدُ أَنْ يَشُقَّ عَصَاكُمْ، أَوْ يُفَرِّقَ جَمَاعَتَكُمْ فَاقْتُلُوهُ»

«Ишиңер бир кишиде жамдалып турганда бирөө келип, биримдигиңерди бузмакчы же жамаатыңарды бөлмөкчү болсо, аны өлтүргүлө». Муслим Абу Саид Худрийден риваят кылган хадисте Расулуллах ﷺ айтат:

«إِذَا بُوِعَ لِخَلِيفَتَيْنِ فَاقْتُلُوا الْآخَرَ مِنْهُمَا»

«Эгер эки халифага байъат берилсе, алардын экинчисин өлтүргүлө». Муслим Абу Хазимдин мындай дегенин риваят кылган: «Мен Абу Хурайра менен беш жыл бирге болдум. Андан Набий ﷺдын мындай дегенин уктым:

«كَانَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ تَسُوسُهُمُ الْأَنْبِيَاءُ، كُلَّمَا هَلَكَ نَبِيٌّ خَلَفَهُ نَبِيٌّ، وَإِنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي، وَسَتَكُونُ خُلَفَاءَ فَتَكْثُرُ، قَالُوا: فَمَا تَأْمُرُنَا؟ قَالَ: فُؤَا بَيْعَةِ الْأَوَّلِ فَالْأَوَّلِ»

«Бани Исраилге пайгамбарлар саясат жүргүзөт эле. Качан бир пайгамбар дүйнөдөн кайтса, артынан бир пайгамбар

келчү. Менден кийин болсо пайгамбар жок, Халифалар болот жана алар көбөйүп кетет. Ошондо: «Бизге эмнени буюрасыз?», - деп суралганда, айтты: **Биринчисинин, биринчисинин гана байъатына бапаа кылгыла».**

Ошондой болгон соң, Халифалык – биригүүнүн шарый формасы болуп, Уммат үчүн Аллах Таала каалаган саясий түзүм. Уммат дүйнө жетекчилигине жана биринчи мамлекет макамына Халифалык аркылуу жетишет о.э. колонизатор жана баскынчыларды өлкөлөрүбүздөн кууп чыгат. Америка, яхудийлер, Россия (аларга чейин Франция менен Британия) хижрий 1342-жылы 28-ражабда Усманий Халифалык мамлекети кулагандан кийин бизге кекирейе башташты. Батыш Халифалык кулатылгандан кийин Умматка түрдүү балээлерди жаадырды, өлкөлөрүн басып алды, байлыктарын уурдады, арасын бөлдү, намыстарын жана баалуулуктарын тебеледи. О.э. Батыш Уммат башына кылмышкер акимдерди алып келди, алар болсо адамдарды катуу азапташты жана ырайымсыздык менен башкарышты. Уммат азырга чейин бактысыздык, жакырчылык жана кордук азабын тартууда. Мындан кутулуунун жалгыз жолу – Пайгамбарлык минхажы негизиндеги Рошид Халифалык мамлекетин тикелөө. Палестинага жана Масжидул Аксага карагыла, яхудийлер аны тебелеп-тепсеп, ал жерде ахлаксыздык жана түрдүү кылмыштарды жасашууда.

Шам, Ирак, Яман, Ливия, Тунис жана Мисирде Уммат кыргын, зулум жана зомбулукту башынан өткөрүүдө. Орто Азия, Бирма, Бангладеш, Афганистан, Россия жана Кашмирде болсо, Умматтын динине, мал-дүйнөсүнө жана перзенттерине мусибаттар жетти...

Халифалык – Умматтын кайратын жана саясий чечимин кайра тикелей турган жалгыз жол. Рошид Халифалык аркылуу гана Батыштын таасиринен жана акимдердин малайлыгынан кутулабыз. Халифалык мамлекетинде кожоюндук жалгыз шарияттыкы болот, бул мамлекетти Уммат кучагынан чыккан, Уммат ыктыяры менен тикелеген халифа башкарат. Халифалык тикеленген соң, Уммат такбир жана тахлилдер астында алсыздарды азат кылат, өлкөлөрдү фатх кылат, дүйнөгө Исламды жаят, адамдарды капитализм зулумунан, зомбулугунан жана диндер караңгылыгынан Ислам адилетине жана Аллахтын рахматына алып чыгат. Ошондо Уммат Аллахтын каалоосун жүзөгө чыгарат.

﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ

شَهِيدًا﴾

«Силер башка адамдар үстүндө күбө болушуңар жана Расулуллах силердин үстүңөрдө күбө болушу үчүн орто (адилеттүү) бир Уммат кылдык» [2:143]

Исламий Уммат Рошид Халифалыкта гана бүткүл адамзатка жеткире турган рисалат ээсине айланат. Күч жана кубат ээси болгон бул мамлекет аларды Аллахтын динин жаюуга жетектейт.

Умматта жана мусулман өлкөлөрүндө күч жана кубат бар. Уммат башкарууну кайра колго алышы үчүн калыс жетекчилерге мухтаж. Исламий Уммат үлкөн инсаний мүмкүнчүлүктөргө жана акылга ээ улуу Уммат. Мусулмандар дүйнө калкынын болжол менен төрттөн бирине тең, алар дин, Аллах жана Расулуна болгон ыйман себептүү бир фикир үстүндө бириге алышат жана бул нерсе башкаларда жок. Умматтын экономикалык потенциалы Америка жана башка колонизатор мамлекеттердин көңүл борборунда. Кала берсе, бул байлыктар көптүгүнөн алардын ач көздүгү артууда.

Мусулман өлкөлөрү нефть, газ, түрдүү кендер, табигый байлыктар, суу асты байлыктары, жылуу суулар жана күн энергиясына толо. Булуң региону болсо, жер жүзүндөгү эң чоң нефть запасына ээ жана ушул тармакта дүйнөдө биринчи орунда турат. Соңку изилдөөлөргө ылайык, кендер боюнча экинчи орунда Борбор Азия өлкөлөрү жана Каспий деңизинен Кавказга чейинки регион турат. Мындан тышкары нефть жана газ байлыктары Ирак жана Шамда да бар. О.э. Судан түштүгү жана Сомалидеги нефть бассейни, Мисирден Алжирге чейин созулган региондо нефть жана газ запастары бар... Исламий дүйнө Чыгышта Афганистан жана Пакистандан Филиппинге чейин, батышта Атлантика океанынан Марокко, Мавритания жана Сенегалга чейин, түндүктө Орто Азия, Кавказ, Балкан жана Түндүк Африкага чейин, түштүктө Түштүк Азия, Индонезия аралдары жана Борбордук Африкага чейин созулган.

Исламий дүйнө түрдүү кен боюнча үлкөн стратегиялык запаска ээ. Исламий дүйнөдөгү көпчүлүк мамлекеттерде көптөгөн байлыктар бар. Мындан тышкары, бул аймакта үлкөн жаныбарлар дүйнөсү жана айыл чарба байлыктары бар. О.э. ал жерде кургактык, суу жана аба транспорт булактары бар. Дүйнөдө беш

суу аркылуу өтүү жолдору бар, алардын төртөөсү ушул региондо жйгашкан: Хурмуз кысыгы, Бабул Мандаб кысыгы, Сувайш каналы жана Гибралтар (Жабали Тарик) кысыгы. О.э. бул региондор дүйнөдөгү төрт географиялык аймакты байланыштырып турат.

Көрүнүп тургандай, Исламий Уммат башка калктардан үлкөн байлыктары менен өзгөчөлөнүп турат. Европа табигый газ импортунун 65%ын Марокко аркылуу Алжирден алат. Араб жарым аралы болсо бүткүл дүйнөдөгү нефть запастарынын 75%ына ээ жана ал күнүнө 16 миллион баррель нефть казып алат. Ирак түштүгүндө газдан тышкары күнүнө 5 миллион баррель нефть казылып алынат.

Аскерий жактан алганда, исламий өлкөлөрдө туруктуу кызмат кылган жана запастагы миллиондогон кошуундар бар. Бул кошуундарда ядролук жана химиялык куралдар, ракеталар, аба, деңиз жана кургактык куралдары бар. О.э. алардын кайраттуу аскерлери казармаларда жаткан болушса да колонизатор алардан коркот.

Булардын баары Пайгамбарлык минхажы негизиндеги Халифалык мамлекети пайда болгон саатта эле аны күчтүү кыла турган факторлор. Бул мамлекет күч жана кубатты чогултуп, өз ишин бекем улантат. Аны кандайдыр бир кишилер, байлык жана позициялар алдан тайдыра албайт. Эч ким ага айла-амал кылууга күчү жетпейт. Себеби, биз тар региондук мамлекет эмес, мусулмандарды жана алардын бир нече жылдардан бери ыдырап жашап жаткан өлкөлөрүн бириктире турган Исламий мамлекет жөнүндө сөз кылып жатабыз.

Уммат бүгүн Халифалык кулатылгандан бери мурун күзөтүлбөгөн аң-сезимге жана күчтүү кайратка жетишти. Умматта Шам, Ирак, Афганистан, Ливия, Яман, Мисир жана Орто Азиядагы батыл менен болгон акыркы согуштарда аң-сезим жана кайрат калыптанды. Уммат бүгүн өз күчүнүн жана Батыш душмандыгынын сыры Ислам дини экенин жана Батыш Исламдын башкарууга кайтышынан коркуп жатканын түшүндү. О.э. Уммат өткөн доорлордо зулум жана колонияга сүкүт сактагандыктан азап тарткандан кийин, бир ишке бел байласа жана Ислам жолунда курбан болууга ыраазы болсо, анын максаты жүзөгө чыгышы мүмкүн экенин көргөндөн кийин анын кайраты дагы да бекемделет. Мына ушулардын баарынан кийин Халифалыктын тикеленишине болуп көрбөгөндөй жакын калганы байкалууда.

Умматтагы эң негизги нерсе фикирий байлык жана саясий аң-сезим. Режимдердин жана акимдердин зулумун түшүнүү, альтернатива катары сунушталып жаткан жолдордун бузгунчулугун түшүнүү, адамдарды башкарууга Ислам гана акылуу экенин билүү Уммат кубат берүүдө.

Бүгүн мусулман өлкөлөрү Исламды жана Халифалык мамлекетин өз кучагына алуу үчүн жетиштүү даражада даяр. Себеби, исламий дүйнөнүн бардык жайларында туруксуздуктар күч алып, көпчүлүгүндө аракеттер башталган. Батыш жана анын куралдары бул аракеттерди тизгиндөөгө урунуп, адаштырып жаткан болсо да, бирок, алардын аракети пайдасыз.

Себеби, Уммат малай акимдерди кулатуу, өзгөртүүгө жана Пайгамбарлык минхажы негизиндеги Рошид Халифалыктагы Ислам башкаруусун тикелөөгө мухтаж экенин түшүнүп жетти. Айрымдар андан коркуп жаткан болушу мүмкүн, бирок, бул Халифалыкты токтото албайт. Умматты өзгөртүүгө карай жетектеп жаткан, колония жана кордук заманына чекит коюу үчүн акимдерди кулатууга чакырып жаткан калыс Хизб-ут-Тахрир жамааты бар болгон соң, Уммат өз максадын жана коопсуздугун жүзөгө чыгарышына аз калды. Хизб бир гана Аллахтан жардам сурайт, Ага гана таянат.

﴿وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ بَلِغُ أَمْرِهِ ۗ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا﴾

«Ким Аллахка тобокел кылса, Өзү ага жетээрлик. Албетте Аллах Өзү (каалаган) ишине жетүүчү. Чындыгында, Аллах бардык нерсе үчүн өлчөө белгилеп койгон» [65:3] □

КАРАМҮРТӨЗ ТЕРРОРИЗМ... АНЫН МАКСАТЫ

Хасан Хасан

Эл аралык маалымат каражаттары 11-сентябрь окуялары жана андан кийин Лондон, Мадрид, Париж, Берлин, Москва жана башка жайларда жүз берген бир катар чабуулдарды исламий фикирдин анык натыйжасы деп көрсөттү. Алардын айтымында, исламий фикир жек көрүүгө, заманбаптыкты жана «маданияттуу дүйнөгө» байланыштуу бардык нерсени инкар кылууга үндөйт. «ИШИМ»дин пайда болушу, анын үгүт жана маалыматтары коомчулукта ушул түшүнүктү бекем орнотууга кызмат кылды. Натыйжада, Исламды акыйда жана программа катары кармаган ар кандай саясий долбоор айыпталып, терроризм коркунучу же терроризм долбоорлорунун демөөрчүсү катары каралып калды. Исламга жана анын шариятын колдонууга даъват кылуу, өзгөчө, Батышта шектүү нерсеге айланды, мындай иш менен алектенип жаткандар күзөтүүгө алынды жана куугунтукталды. Ислам өз табиятында терроризмди камтыган дин деп көрсөтүлдү. Өз динин бекем кармаган мусулман терроризм менен алектенүүсүнүн ыктымалы күчтүү болгон мусулман деп каралды. Жүрөк кадыржамдыгы үчүн Исламды кабыл алып жаткандар жөнүндө карамүртөз терроризм жолуна кадам таштоодо деп айтылды. Батыш саясатчылары жана маалымат каражаттары, изилдөө борборлору ушул түшүнүктү ашкере жана жашыруун жаюуга киришишти. Натыйжада, мусулмандарга карата кылмыштарга сүкүт сактоо жана аларга каршы түрдүү мыйзамдарды кабыл алуудан тышкары мусулмандарды жок кылууга катышуу Батыш коомчулугунда жакшы нерсеге айланды.

Терроризмге каршы күрөштүн маңызы эмнеде? Батыштын Исламга каршы ашынган чабуулунун максаты эмне? Аны исламий терроризм, террорчу Ислам деп баалоодон максат эмне? Негизи, Батыштагы саясатчы, идеолог жана токтом кабыл алуучулар бул айыптоолор тухмат экенин жакшы билишет. Австралиялык белгилүү журналист Жон Пилжер айтат: «Мен өз моюнга алууларымды келечек муун окушу үчүн тарыхка жазып калтырам. Түпкүлүгүндө биз т.а. батыштыктар дүйнөдөгү терроризм очогу болобуз, мусулмандар болсо анын курбандары».

Ошондой болгон соң, тухматтардын максаты эмне? Батыш жана анын малайларынын өкүмдарлыгы астында азаб тартып жаткан мусулмандардан Батыш эмнени каалайт? Ошондуктан, бул кандуу

согуштун маңызын түшүнүү үчүн абалды кылдат үйрөнүү لازым. Бул согушта Ислам жана мусулмандарга каршы чабуул кылынууда. Алар өлтүрүлүүдө, тынымсыз куугунтукталууда. Бул иштер кээде түздөн-түз кылынса, кээде аларды шектүү согуш жана күрөштөргө тартуу аркылуу ишке ашырылууда. Мусулмандар болсо, бул согуштарда өз жанын курбан кылуудан, согуш төлөмүн төлөөдөн жана көз жаш төгүп өкүнүп калуудан башка нерсеге жетишпеди.

«Терроризмге» каршы бул жасалма согуш ири мамлекеттер жана аларга караштуу уюмдар жергиликтүү жана эл аралык маселелерге өзгөчө жандашып жатканын көрсөтүп жатат. Бул болсо, ушул согуш дүйнөдө таасирге ээ мамлекеттердин пландарына ылайык алып барылып жаткан эл аралык саясат экенин түшүндүрөт. О.э. бул мамлекеттер андан өз саясаттарын актоодо пайдаланып жатат. Эгер, терроризмге каршы бул жасалма согуш эл аралык жактан келишилген болбогондо, айрым мамлекеттер шылтоолору ишеничсиз болгон бул согуштан пайдаланып жаткан атаандаштарынын бетин ачмак. Бирок, бул согуш өз ара келишилген согуш болуп, бир нече максаттарды ишке ашыруу үчүн пландуу таризде алып барылууда. Окуяларды күзөткөнүбүздө, ушул нерсе көрүнөт, бул жерде негизги үч максад турат, үчөөсү тең бир убакта ишке ашырылышы көздөлгөн.

Биринчи: Терроризмге каршы согуш эл аралык жактан бири-бири менен атаандашып жаткан мамлекеттер үчүн шылтоо

Батыш мамлекеттеринин баары капиталисттик түзүмдү кабыл алышкан. Алардын жашоо таризи бири-бирине шайкеш. Себеби, алардын жашоо таризи динди турмуштан бөлгөн, пайданы эң жогорку максад жана бакытка алып барчу жол деп белгилеген идеологиялык системага негизделген. Ушундай болсо да, дүйнөгө өкүмдарлык кылып жаткан Батыш бир саясий уюм эмес. Себеби, мындай фикирий эрежени кабыл алгандар ортосунда мелдешүү, күрөш жана согуштар улана берет. О.э. бул нерсе өтө көп согуштарга себеп болду. Дүйнөнү ойрон кылган эки дүйнөлүк согуш ошол согуштардын эң көзгө көрүнгөнү.

Бул согуштар канчалык коркунучтуу болбосун, алар жөнөкөй куралдар колдонула турган жерде болушу мүмкүн. Ал эми, заманбап куралдар колдонулган эки чоң күч ортосундагы кагылышуунун ыктымалдуу акыбеттери элестетип болгус даражада үлкөн болот. Себеби, бул экөөсү үлкөн ойрон кылуучу куралдарга

ээ болгону үчүн үлкөн кыргын согушуна алып келет. Ошондуктан, бул мамлекеттер ортосундагы күрөш түздөн-түз кагылышуунун алдын алган жаңыча көрүнүштү калыптандырды: суук согуш, прокси согуштар (эки мамлекет үчүнчү мамлекеттин жеринде бири-бирине каршы согушуусу), козголоң жана ыңкылаптар аркылуу таасир өзгөртүлүшү. Буга мисалдар өтө көп болуп, маселен Вьетнам согушу Түштүк жана Түндүк Вьетнам ортосундагы согуш көрүнүшүндө болгон болсо да, түпкүлүгүндө ал эки чоң мамлекет ортосундагы согуш эле. О.э. Советтер Союзунун акыркы доорлорунда Афганистанда коммунисттик өкмөткө каршы согуш түпкүлүгүндө НАТОнун жетекчиси Америка менен Варшава келишиминин жетекчиси Советтер Союзу ортосундагы согуш болгон. Эки тарапта тең мусулмандар жана исламий чакырыктар болсо да, бул согуш эки чоң күч ортосунда болгону чындык.

Американын борбордук разведка башкармалыгы бул согушту көзөмөлдөп, түздөн-түз жана малайлары аркылуу аны курал, каражат жана маалыматтар менен камсыздаган. Ошентип, бул согуш орустардын Афганистандан чыгышы жана Советтер Союзунун кулашы менен аяктады.

Бирок, дүйнө мамлекеттери ортосундагы мелдешүү жана күрөш өз аягына жетти деп айтуу ката. Себеби, дүйнөгө өкүмдарлык кылып жаткан ушул жийиркеничтүү мабданын табияты муну кабыл албайт. О.э. бул абал түрдүү көрүнүштөрдө, экономикалык кризис болобу, аскерий базаларды кеңейтүү, же коопсуздук, саясий жана экономикалык союздарга кошулуу көрүнүшүндө болобу улана берет. Буга мисалдар көп: АКШнын Европа, Кытай жана Япония менен болгон соода кризиси, Россия менен Европа ортосундагы чаташ мамилелер, Америка, Британия, Россия жана Франциянын Түндүк Африка, Сомали, Ортоңку Чыгыш жана башка жайлардагы аскерий базаларын кеңейтиши сыяктуулар.

Ушул көз караштан алып караганда, бул мамлекеттер аскерий базаларын кеңейтүүдө, башка мамлекеттер менен мелдешүүдө жана өз пландарын аткарууда «терроризмге каршы күрөштү» шылтоо кылып кармашууда. «Терроризмге каршы күрөш» аларга ушундай бир шартты камсыздайт, бул шарт алардын түздөн-түз кагылышуусунун алдын алат. Алар бул шарттан пайдаланып, шаша план түзүшөт, жергиликтүү, регионалдык жана эл аралык саясаттарды белгилеп, аларды аткарууга киришишет. Кээде алар бири-бирине каршы үгүт кылышса, кээде бири-бирин алдашат. О.э.

ыплас саясаттарын жүргүзүү максатында бири-бирин ыплас келишимдерди түзүүгө чакырышат. Бул ыплас саясаттардын оор төлөмүн мусулмандар төлөшөт. Булардын баары «терроризмге каршы күрөш» наамы астында болот. Ошентип, чоң мамлекеттер жана алардын малайлары ушинтип оюн алып барышууда жана бул оюндун мыкты оюнчуларына айланышты. О.э. бул алар үчүн эң жеңил каражат болуп калды. Учурда бул мамлекеттердин ортосунда түздөн-түз кагылышуунун алды алынды. Ошондуктан, терроризм таасир жана өкүмдарлык талашып жаткан ар кандай чоң жана кичине региондо эң көп жайылган нерсеге айланды.

Буга мисалдар таң калтыра турган даражада өтө көп. Мисалы, Сирияны алып карасак, Америка эл аралык терроризмде айыпталган ИШИМди Сирия жана Иракта каалаган ишин кылышына жөн таштап койгондон кийин, ага каршы күрөшүү шылтоосу астында Сириянын үчтөн бирин ээлеп алды. Америка Россияны Сирия иштерине аралаштыруу үчүн да ушул нерсени кылды. ИШИМден башка топтор да башка мамлекеттер тарабынан каржыланды. Түркия Күртстан жумушчулар партиясы жана анын (Америка колдоп-кубаттап жаткан) террорчу ээрчүүчүлөрүн жок кылуу шылтоосунда Сириянын түндүгүн басып алды. О.э. Британия жана Франция аскерий күчтөрү ушул шылтоо астында Сириянын региондорунда шүмшүндөп жүрүшөт. Мындан тышкары, ушул шылтоо астында бул мамлекеттердин аскерий базалары Сирияга жайгаштырылды.

Ошентип, кай жакка назар салбагыла, оюнчулар терроризм деген топту ойноп, аны каалаган тарапка тээп жатканын көрөсүң. План түзүүчү болсо, ага каршы күрөшүү үчүн өз аскерийлерин жиберет жана өлкөлөрдү басып алып, ал жерде аскерий базаларды курат жана мыйзамдарды зордоп колдонот. Исламий дүйнө үлкөн байлыктар жана зарыл энергия булагы болгону үчүн эл аралык мелдешүү борборуна айланды. Ошондуктан, исламий дүйнөнүн кайсыл жеринде «терроризм» чабуулу ишке ашырылышы зарыл болуп калса, ошол жайда чоң тамгалар менен «терроризм» деген нерсе жайылып жатканын көрөсүң. Синай, Ливия, Тунис, Батыш Сахара, Мали, Сомали, Кения жана башка жайларда абал ушундай.

Терроризмден нуска көчүрүү пландын көлөмү жана түрүнө ылайык ар жайда ар түрдүү болууда. Эгер, жаңы эл аралык тартип орнотуу керек болсо, күтүлүп жаткан терроризм да ушул долбоорду ишке салуу үчүн жетиштүү боло турган күчкө ээ болушу

керек. О.э. эл аралык позицияда талап кылынган өзгөртүүлөрдү ишке ашырууга жетиштүү болгон күчкө ээ болушу керек. Ошондуктан, 11-сентябрь окуялары көздөлгөн максаттын көлөмүнө ылайык бүткүл дүйнөлүк чабуул болгон. Анын акыбетинде жаңы эл аралык тартип түзүү үчүн эки мамлекет: Афганистан жана Ирак басып алынды.

Эгер «негизги каршылык коалициясы» деген бир нече мамлекеттерден түзүлгөн коопсуздук тармагын коргоо, сунний жана шиа мусулмандары ортосундагы бөлүнүүнү күчөтүү, шаарларды ойрон кылуу жана калк демографиясын Батыш планы негизинде өзгөртүү зарылчылыгы пайда болсо, «үрөй учурган Халифалык» пайда кылынат. Ал аялдарды туткунга алат, сатат жана Голливуд фильмдеринде болгондой туткундарды тирүүлөй өрттөйт. О.э. терроризм чабуулдары Батыштын ири борборлоруна чейин жетип барат, аларды шектүү жана күзөтүүдөгү адамдар ишке ашырат. Учурда ушунун күбөсү болуп жатабыз, булардын баары планга байланыштуу. Себеби, нааразы жаштар көп болгон аймак болушу لازым, ушундай жер табылса, ушул планды ийгилиги үчүн бул жаштар парда артынан активдештирилет жана багытталат. Ошентип бул нерсе «терроризмге каршы күрөшүү» деген максатка алып келет.

Экинчи: Исламга каршы согуш

Ислам чөлдөн чыкты жана Фарс, Рум сыяктуу империялардан үстөм болду. Кийин үч маанилүү материк Азия, Африка жана Европаны ээледі. Түрдүү калк жана уруулар Исламда ырахат, коопсуздук жана кадыржамдыкты тапкан соң, аны кабыл алышты жана бири-бири менен боордош болушту. Мусулмандар рахмат жана адилет мамлекетин тикелегенден кийин дүйнөгө карап жүрүштү баштады жана баары сескинткен күчкө айланды. Бирок, Ислам бул иштерди колония, кул кылуу жана адамдардын укугун тебелөө менен эмес, курбанчылдык, боордоштук, башкаларды абзел көрүү, акыйкат жана адилетти тикелөө менен ишке ашырды. Он үч кылым аралыгында болгон айрым каталар бул акыйкатты өзгөртө албады.

Ошол он үч кылым ичинде бул дүйнөдө Ислам мамлекети чечүүчү лидер болду. Бул арада салтанатты кармап калуу жана мураска калтыруу максатында Исламдан четке чыгуулар да болду. Эгер, маселелер убагында оңдолгондо бүгүн мусулмандар Ислам Умматы башынан өткөрүп жаткан абалга түшмөк эмес. Ислам

изгиликтин булагы, аны бекем кармоо тууралыктын кепили, андан ооп кетүү кулоо жана кыйроого алып барат. Бул мусулмандар акыйдасында терең орношкон фикир болуп, ал жөнүндө рошид халифа Умар ибн Хаттаб мындай деген: «Биз Ислам менен азиз болгон коумбуз, ким андан башкасы менен азиз болууну кааласа, Аллах аны кор кылат».

Ушунча мусибаттарга карабастан, Исламдын кубаты анын акыйдасында, манхажында, түзүмүндө жана чечиминде. Булардын баары Аллахтын Куръанында, Расулунун сийратында жана сүннөтүндө, мусулмандардын мурасында жана сакафатында дале бар. Кезектеги муун аны окуп үйрөнөт.

Батыштагы токтом чыгаруучулар Исламдын күчтүү табиятын жакшы билишет. Ошондуктан, алар мусулман өлкөлөрүн колония кылуу, эзүү, кул кылуу, өздүгүн кыйратуу, анын ордуна улут жана мазхаб негизиндеги өздүктү тикелөө менен чектелбеди. Батыш мусулмандар Батыштан, анын мекемелеринен, баалуулуктарынан, түзүмдөрүнөн жана мыйзамдарынан өкүм алуусу үчүн Ислам дини туурасында күмөн ойготту жана мусулмандар арасына бөлүнүү уусун чачты. О.э. Батыш алардын багыттарын күзөтүп, бутка турушунун жана эгемендүү болушунун алдын алууга киришти. Өтмүштө мушриктер үмүтсүз болушкандай, Батыш да мусулмандарды дининен бөлүүдө үмүтүн үздү.

﴿الْيَوْمَ يَبْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاَحْشَوْنَ الْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
وَأَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

«Бүгүн эми кафир болгон кимселер силерди диниңерден (чыгаруудан) үмүттөрү үзүлдү. Анан, алардан коркпогула, Менден корккула! Бүгүн силерге диниңерди толук кылдым, ниъматымды кемчиликсиз, толук кылып бердим жана силер үчүн (бир гана) Исламды дин кылып тандадым» [5:3]

Ошондуктан, Батыш мусулмандарга каршы чабуул кылуу үчүн көп каражаттарды ишке салды жана терроризмге каршы күрөш стратегиясын иштеп чыкты. Бул стратегия мусулмандарга каршы репрессия уюштуруу, аларды алсыратуу, кишендөө жана үмүтсүз кылуу үчүн түзүлгөн план эле. Батыш терроризмге каршы күрөш деген нерсе менен мусулмандарга өз саясатын зордоп киргизди, өзү каалаган таълим программасын колдонду. О.э. Батыш Ислам жапайылардын дини, себеби, мусулмандар адам өлтүрөт, талап-

тоноо жана уурулук менен алектенет, ойрондулук жана башаламандыкты жаят деп мусулмандарды өз дини үчүн кыжалат болууга түрттү. Батыш терроризмге каршы согуштагы үчүнчү максатты жүзөгө чыгаруу үчүн дагы эле Ислам жана мусулмандардын образын бузуп көрсөтүүгө катуу аракет кылууда.

Үчүнчүсү: Капитализм өкүмдарлыгын сактап калуу

Дүйнөнүн бүгүнкү абалына назар салган киши, дүйнөдө башаламандык жана туруксуздук толуп ташканын көрөт. Эгер, биз бүткүл адамзат – жийиркеничтүү капиталисттик пайдапарастык турмуштун бардык жактарына өкүмдар болуп алгандыктан – өзүн өзү өлтүрүү алдында, ал тургай, өзүн өзү өлтүрүп жатат десек да аша чапкан болбойбуз. Себеби, жогору инсаний баалуулуктар бул дүйнөгө жат болуп калды. Инсан товарга айланып, анын кыйматы кызматы менен өлчөнүп калды. Дүйнө намыссыздык жана мунафыктык менен толуп ташты, ахлак-адеп жоголду жана үй-бүлөлүк алакалар кыйроого жүз тутту. О.э. рухий абал төмөндөшүп, сезим туйгу жана дене кумарлануусу өкүмдарлык кыла баштады. Дүйнө кадыржамдыкты жана туруктуулукту жоготту, күч иштетүү мыйзамы өкүмдарлык кыла баштады, адилет жана рахмат жоголду.

Ошондуктан, бул дүйнө жаңы барлык т.а. адамзатты туура жолго жетектей турган жаңы идеяга мухтаж болуп турат. Башка миссия, идеология жана философиялар кыйраган убакта Ислам коркууда калган бечара бактысыз адамзаттын бирден-бир куткаруучусу. Себеби, Ислам рухий дин гана эмес, ал дүйнөдөгү инсан проблемаларынын чечимине ээ түзүм.

Ооба, рисалалар эшиги жабылды. Эми башка рисалат келбейт, пайгамбар жана элчилер жиберилбейт. Эркиндикке, социализмге жана теңдикке чакырып жаткан философия жана идеологиялардын баары кыйроого жүз тутту. Бардык хазараттар үстүнөн жеңишке жеткенин жарыялаган капитализм бузукулук жана ахлаксындыкты жайган мыйзамдарды орнотту. Ошондой болгон соң, Ислам гана адамзат жолун өзгөртүшү мүмкүн.

Абал мына ушундай болгон соң т.а. биз дүйнөгө өкүмдар болуп турган жырткычтык баалуулуктарын кыйрата турган жана дүйнөнү туура негизде жаңыдан түзө турган жаңы дүйнөлүк түзүмдү тикелөөгө муктажбыз. Бул оор жүктү көтөрүүгө Ислам Умматы гана кудуреттүү, себеби, ал Ислам Умматы экенин, рисалат ээси экенин жана анын рисалаты өзгөчө экенин, бул дүйнөнү ансыз оңдоп

болбошун сезүүдө. Бирок, бул Умматтын колунда салтанат жок жана рисалатын жая турган мамлекет жок. Ошондуктан, мамлекетти тикелөө эң биринчи даражалуу нерсе болуп калууда. Себеби, ал Умматты өз макамына кайтарууга кепил. Исламий Умматка каршы чабуул канчалык катуу болбосун, ал башынан өткөрүп жаткан балээ жана кырсыктар канчалык үлкөн болбосун, ал Исламий мамлекетке кандай муктаж экенин барган сайын түшүнүп барууда. Уммат мүмкүнчүлүк табылышы менен аракетке келип жатканы Умматта ушундай түшүнүк бар экенин көрүп жатабыз. Алжир, Мисир, Түркия, Ирак, Сирия, Афганистан, Чеченстан, Босния жана башка жайларда жүз берген окуялар буга жаркын далил. Бул окуяларда Уммат исламий барлыкты тикелөөгө карай умтулуп жатканы көрүндү.

﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۖ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ مُخْرَجُونَ ۗ﴾

«Албетте, кафир болгон кимселер байлыктарын Аллахтын жолунан тосуу үчүн иштетишет. Анан, аны сарпташат го, кийин ошол (байлыктары) өздөрүнө өкүнүч болот, кийин жеңилишет. Кафир болгон кишилер жаханнамга топтолшат. Дал ошолор зыян көрүүчүлөр» [8:36]

Ислам Умматты эл аралык майданга кайтара турган барлык катары көрүнүшү албетте Батышты коркууга салат. Себеби, бул бир тараптан Батыштын жараксыз хазаратына коркунуч туудурса, башка тараптан мындай барлыктын тикелениши анын материалдык кызыкчылыктарына зыян жеткирет. Исламий дүйнө өзүнүн орду, байлыктары жана калкы менен дүйнөдө чечүүчү сөз ээси эле. Ал дүйнө иштеринин тизгинин кайра өз колуна алганда ушул сөзүн айтат.

Исламий дүйнө бардык континенттерди бири-бирине байлайт, ансыз соода-сатык, саясат, тынчтык да, жашоо да болбойт. Ошондуктан, Батыш бул Умматты кудум болбогондой жок кылууга аракет кылып, ага айла-амал кылууда, аны моюн сундурууга, кыйратууга, бөлүүгө аракет кылууда.

Жогоруда айтылгандай, дүйнө альтернатива түзүмгө мухтаж экенин батыштыктар сезгендей мусулмандар да сезүүдө. Мусулмандар чет элдик баскынчылык, экономикалык төмөндүк, кордук себептүү мусибаттарды башынан өткөрүп жаткан болушса,

көпчүлүк батыштыктар ижтимаий жана рухий бактысыздык менен толуп-ташкан жакыр турмушта жашашууда. Ал тургай, алардын көпчүлүгү чыныгы экономикалык кыйынчылыкты башынан өткөрүүдө. Ошондуктан, алар кылмышкерлер жана түрдүү бейбаштыктар, бузукулуктар жана өзүн өзү өлтүрүү сыяктуу иштерге барууда. Алар кадыржамдыкты жаюучу, ачкалыктан, кайдыгерликтен жана күчсүздүктөн кутаруучу Исламдын колдонулушуна башкаларга караганда көбүрөөк муктажыраак. Ушул нерсе аларды Исламды кабыл алууга кызыктырууда. Батыштагы жетекчилер ушул нерсени сезип турат, ошондуктан, адамдар капитализмдин жийиркеничинен баш тартпашы жана Исламды кабыл албашы үчүн терроризмге каршы согуш стратегиясын иштеп чыгышты. Ошон үчүн, Батыш – мусулман адашып жасап койгон ар бир жөнөкөй катаны Батыш коомчулугуна Ислам ушуга буюрат, себеби, ал канкорлук жана ойрондулук дини деп көрсөтүүгө аракет кылып жатат. Батыш мусулмандарды кыргын жатканын ушул шылтоо менен актап жатат жана өзүнүн жийиркеничтүү саясатын зарыл иш катары көрсөтүүдө. (Негизи өзү адам укуктарын, кыйматтарын жана адеп-ахлакты тебелөөдө). Ошондуктан, Батыш өз жарандарын коркунучтан коргоп жатам деп карамүртөздүгүн улантууда. Батыш мусулман өлкөлөрүндө гана эмес, өз өлкөсүндө да Исламга каршы күрөш алып барып жатканынын себеби да ушунда. Анткени, терроризмге каршы күрөш деген нерсе жалган саясаттарды жана жийиркеничтүү мыйзамдарды кабыл алууда маанилүү факторго айланды.

Тыянак

Терроризмге каршы согуш Батыш иштеп чыккан стратегия болуп, анын белгиленген максаддары бар. Батыш ушул стратегия негизинде эл аралык саясатты белгилөөдө. Ошондуктан, терроризмге каршы күрөш стратегиясы чоң мамлекеттерге зомбулук кылуу мүмкүнчүлүгүн берүүдө. Бул мамлекеттер ушундай шылтоосуз өз саясатын жүзөгө чыгара албайт, кабыл алдыра албайт. Мындан тышкары, Батыштын бул Умматка карата жырткыч мамилеси, акаараты, аны жок кылууга аракет кылышы Умматты ойготту, аны өз барлыгына жана өз ролуна сак болууга үндөдү. Батыш мусулмандардын эсебинен жетишкен жыргалчылык, ысырапчылык, кылмыштуу саясат, Исламий Умматты көңүлгө албастыгы жана байлыктарынан пайдаланып жатканы мусулмандарды кайгыртышы табигый. Бирок, бул абал узакка

созулбайт, Уммат күчкө толуп, бул абалга чекит коюу үчүн кайрат пайда болот. Себеби, бүгүн адамзат түрдүү жаңы ойлоп табууларга жана ачылыштарга караганда Батыштын жараксыз хазаратына альтернатива болгон Исламга көбүрөөк мухтаж. Бүгүн адамзат суу жана абага караганда көбүрөөк Исламга мухтаж. Себеби, ал Исламсыз өлүмгө түш болот. Бул жөнүндө француз философу Мишель Онфре мындай деген: «Экинчи дүйнөлүк согуштан кийин биздин хазаратыбыз жоголууга жол алды. Биз анын кыйроо убагын айтышыбыз гана калды. Бирок, жарактуу башка хазараттар бар, Ислам чексиз хазарат... Бирок, биздин хазаратыбыз христиандыкка байланышкан жана биз христиандыктын кыйроосунан азап тартып жатабыз. Биз эч нерсе кыла албайбыз». □

**ЭЙ ИСЛАМ УММАТЫ, КАЧАНГА ЧЕЙИН СЕНИ ТҮРДҮҮ
КЫРСЫКТАРДАН КОРГОЙ ТУРГАН ИМАМ-ХАЛИФАСЫЗ
ЖАШАЙСЫҢ?**

Устаз Зийнат Самит

Адамдардын уммат-жамаат болуп жашашы улуу жана буюк Аллахтын сүннөтү. Бул жөнүндө Аллах Таала мындай дейт:

﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَّمٌ أُمَّتًا لَكُمْ﴾

«Жерде сойлоп жүргөн ар бир жандык, асманда канат кагып жүргөн ар бир куш кудум силер сыяктуу (Биздин кол астыбыздагы) умматтар» [6:38]

«Муъжамул Ганий» лугат китебинде жогорудагы аяттагы умматтар сөзү жөнүндө мындай делет: «Уммат – бул тарыхий, тилдик, диний, экономикалык алакалары жалпы болгон адамдардын тобу. Бул адамдардын акыйдада, саясатта жана экономикада максаттары бир».

Аллах Таала умматтарды жаратып, аларды жетекчилик жана өкүмдарлык туурасында бири-бири менен атаандаша турган кылып койду. Ар бир уммат өз өкүмүн башка умматтарга да өткөрүүнү каалайт.

﴿وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾

«(Тээ үлгү болсун деп) жана Аллах чыныгы ыйман келтирген кишилерди билиши, араңардан шахиддерди тандап алышы үчүн бул күндөрдү (т.а. жеңиш жана жеңилүү күндөрүн) адамдар арасында айлантып турабыз. Аллах залым кимселерди сүйбөйт» [3:140]

﴿وَلَوْلَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ ۗ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ﴾

«Эгер, Аллах адамдардын айрымдарын айрымдары менен кайтарып турбаса, шек-күмөнсүз, жер бузгунчулукка дуушар болот. Бирок, Аллах бардык ааламдарга фазилеттүү» [2:251]

Ошондуктан, умматтар борбордук орунду ээлөө жана дүйнөнү өз дүйнө карашына ылайык башкарууга аракет кылат. Демек, бул

кыяматка чейин улана турган акыйкат жана батыл ортосундагы күрөш.

Ислам Умматы «Ла илаха иллаллах» т.а. Аллахтан башка жаратуучу жана шарият түзүүчү жок деген калима астында биригишкен. Бул Уммат дүйнөнү ушул негизде бир нече кылым башкарды жана турмушту Аллахтын өкүмдөрүнө ылайык жүргүзүү үчүн бул өкүмдөрдү колдонду. Чындыгында, Ислам Умматы ошол доордо дүйнөдөгү борбордук орунду ээлеген. Бирок, ал бүгүн умматтар ичинде эң акыркы орунга түштү. Мамлекеттер кудум жырткыч өз олжосуна жутунгандай, Ислам Умматына жутунушууда. Уммат келечекте да ушул төмөн мартабада калууга ыраазыбы? Кордук жана шерменделик астында жашоого, туруксуздук ыраазыбы?

Ислам Умматы ар дайым өз Пайгамбарынын сийратына ээрчиди жана андан оободу. Натыйжада, дүйнөнү жетектеди жана анын саййиди болду. Уммат бүгүн да борбордук орунду ээлеши үчүн мурдагы жолуна кайтышы жана душмандар адаштыруу үчүн белгилеген жолдордон баш тартышы لازым. Себеби, Аллахтын уруксаты менен ушул жол гана кайра аны тарыхтагы эң күчтүү жана улуу Умматка айлантат.

Аллах Таала айтат:

﴿وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ﴾

«Биз жараткан заттар арасында (адамдарды) акыйкат менен хидаят кыла турган жана хак (хукм) менен адилет кыла турган бир жамаат да бар»

[7:181]

т.а. адамдарды Аллах түшүргөн нерсе менен хидаятка жетектей турган жана аларга аны менен өкүм жүргүзө турган Уммат бар. Аллах Таала дагы бир аятта мындай дейт:

﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ

بِاللَّهِ﴾

«Силер адамдар үчүн чыгарылган умматтардын эң жакшысы болдуңар: маъруфка буюрасыңар, мункардан кайтарасыңар жана Аллахка ыйман келтиресеңер»

[3:110]

Т.а. маъруфка буюрсаңар, мункардан кайтарсаңар жана Аллахка ишенсеңер, ошондо бир бүтүн умматка айланасыңар. О.э. Аллахтын китебинде жана Расулунун суннатында келген,

пенделерге шарият болуп белгиленген нерселерге ыйман келтирсенер бир бүтүн умматка айланасыңар. Расуллалах ﷺ Мадинаи Мунавварага барганда түзгөн келишимде мындай делет:

«هَذَا كِتَابٌ مِنْ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ مِنْ قُرَيْشٍ وَأَهْلِ يَثْرِبَ،
وَمِنْ تَبَعِهِمْ فَمَلْحَقٌ بِهِمْ وَجَاهِدْهُمْ أَنَّهُمْ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ مِنْ دُونِ النَّاسِ...»

«Бул Мухаммад ﷺдын курайштык жана ярибдик мумин мусулмандар, аларга ээрчиген, аларга келип кошулган, алар менен бирге согушкандар ортосундагы келишим. Алар – бир уммат...».

Умматтын биримдиги – бул акыйда, рисалат жана түзүм биримдиги. Акыйда туурасында айта турган болсок, Ислам Умматы «Уммат Исламдан чыгууну каалайт» деген сыяктуу ураанды таптакыр көтөрбөгөн. О.э. Уммат эч качан куфр үстүндө бирикпеген.

﴿إِذْ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ﴾

«Пайгамбар Роббисинен түшүрүлгөн нерсеге ыйман келтирди жана момундар (да ыйман келтиришти). Аллахка, периштелерине, китептерине жана пайгамбарларына ыйман келтирген ар бир киши...» [2:285]

Рисалатка келсек, Уммат Мухаммад Аллахтын элчиси, Аллах ал кишини адамдарга хидаят жана рахмат болушу үчүн жиберген деген нерсени акбыл алды.

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي﴾

«Айткын: Менин жолум ушул. Мен Аллахка даъват кыламын. Мен жана мени ээрчиген кишилер анык хужжатка-ишенимге ээбиз» [12:108]

Ал эми, түзүм жөнүндө айта турган болсок, Уммат жалгыз түзүм астында бирикти жана Аллахтын өкүмдөрүн аткарды, Пайгамбарынын жолун улантты. Кийинчерээк Уммат душмандары жана саткындар Умматты ыдыратты, салтанатын кыйратты жана мамлекетин кулатты...

Кийин Умматты туура жолдон буруу үчүн түрдүү ураандар көтөрүлдү. Бул ураандар мурунку азиздикти кайра тикелөөгө,

Умматты кайра ойготууга аракет кылып жатабыз деген жалган элести пайда кылды.

Ислам Умматынын душмандары исламий түзүмдүн белгилерин өчүрүүгө жетишти. Негизи, Уммат амал кылышы важиб болгон жана мыйзамчылык булагы жалгыз болушу талап кылынган түзүм – бул Ислам түзүмү. Бул түзүмдүн талабына ылайык, Аллах Азза ва Жалла жалгыз жаратуучу болуп, буйруу жана мыйзам чыгаруу Анын гана акысы, аким да, калк да Аллахтын шариятына моюн сунушу шарт.

﴿وَأَنَّ أَحْكَمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ﴾

«Алардын ортосунда Аллах түшүргөн нерсе менен өкүм кылгын» [5:49]

﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ﴾

«Аллах жана Анын пайгамбары бир ишти буюрган убакта бирер мумин жана мумина үчүн (Аллахтын хукмун коюп) өз иштерин ыхтыяр кылуулары жаиз эмес» [33:36]

Расуллаллах ﷺ айтат:

﴿إِنَّ اللَّهَ أَمَى فَوْضَ فِرَائِضَ قُلُوبِهِمْ وَوَحَدًا وَوَحَدًا فِرَائِضَ قُلُوبِهِمْ وَوَحَدًا فِرَائِضَ قُلُوبِهِمْ﴾

«Аллах Таала фарздарды жүктөдү, аларды текке кетирбегиле, чегараларды белгиледи, аларга кол салбагыла, бир нече нерселерди харам кылды, бул харамдарды бузбагыла».

О.э. исламий түзүм бир аким өкүмдөрдү колдонушун талап кылат. Бул жөнүндө Расуллаллах ﷺ мындай дейт:

﴿ذَبَابٌ وَبِحِلْمٍ لِيَفْتِنَنَّ فَاقْتُلُوا الْآخِرَ مِنْهُمَا﴾

«Эгер, эки халифага байъат берилсе, алардан экинчисин өлтүргүлө».

Ислам жана мусулмандарды жаман көргөн, Уммат байлыктарын талап-тоноо жана Батыш хазаратын мажбурий кабыл алдыруу үчүн колонизаторлук долбоорлорун ишке ашырууга аракет кылып жаткан акимдер Умматтын тагдырий маселесин жокко чыгарышты. Бул кимселер Умматты бөлүнүү, алсыздык жана кордук сыяктуу нерселерге таптакыр алакасы жок экинчи даражалуу маселелер менен алек кылып коюшту, Умматты өз динине этибар берүүдөн башка тарапка бурушту. Акыбетте, Умматтын дин жөнүндөгү

түшүнүгү алсырап, үлкөн кыйроо жүз берди. Т.а. Исламды ката түшүнүү муундан-муунга өтүп, өз дини өкүмдөрүн билбеген, фикирлери бир багытка салынбаган адамдар пайда болду. Себеби, аталар өз перзенттерине Ислам жөнүндө туура түшүнүк бербеди, башка умматтардын хазаратына бекем каршы турган имарат кура алышпады. Эгер, андай кылышканда, перзенттерде бул акыйкат дин, бейпил жашоо, тынчтык жана амандык алып келген бул дин бүткүл ааламдар Роббиси тарабынан жөнөтүлгөн деген терең ишеним пайда болмок.

Ислам жөнүндө туура түшүнүк жоголду жана Ислам намаз, орозо, хаж сыяктуу ибадаттарга чектелди... Турмуш проблемаларын муалажа кылган түзүм болгон Ислам турмуштан четтетилди жана анын ордун инсандар тарабынан чыгарылган мыйзамдар ээледі. Бул мыйзам ээлери дүйнөгө өкүмдарлык кылуу, Умматтын тирүүлүгүн жана рухун жок кылууга киришти. Алардын максады – Умматты фикирлей албаган кимселерге айлантуу жана Умматты каалаган тарапка багыттоо...

Акыйда жана шарият болгон Ислам мамлекет жана турмуштан ажыратылды, куфрга жана Аллах жөнөтпөгөн башкарууга чакырып жаткандарга бардык эшиктер ачылды. О.э. куфр режимдерин коргогон, мыйзамдарын колдонгон, Исламды жана Ислам өкүмдөрүн коргоонун жана колдонуунун ордуна куфр түшүнүктөрүн жайган акимдер Уммат иштерин башкарды. Бул акимдер Ислам менен башкарууну тикелөөгө аракет кылып жаткандарга каршы согуш ачты. О.э. Умматтын биринчилик макамын кайра тикелөөгө аракет кылып жаткандарды Уммат колдоп-кубаттабашы, аларга ишенип, аларды нажат жолуна баштай турган жетекчи кылып албашы үчүн мындай кишилерди террорчулукта айыпташты.

Ко-ош, булардын баары Ислам дүйнөнү жетектөөгө жарактуу түзүм экенине ишенбей коюунун натыйжасы эмеспи?! О.э. бул нерселер – Уммат ири мамлекеттер үстүнөн өкүмдарлык кылуу жана аларды жетектөө үчүн биринчилик макамын ээлей албайт, тескерисинче, кафир Батыш чоң күч жана үлкөн курал-жарактарга ээ, ага каршы туруу кыйын деген түшүнүктүн акыбетинде келип чыкпадыбы?!

Уммат жогорудагыларга ыраазы болгон жана өз салтанатына кайдыгер караган күндөн тартып ушундай жараатка учураган. Натыйжада, душмандар ага ар тараптан кол салып, кылымдап башкарып келген түзүмүн кулатышты... Ошондуктан, акыйда кайра

тирилсе, Умматтын жүрөгү дагы сого баштайт жана мусулмандардын жашоосунда тирүүлүк жана кайраттуулук сого баштайт. Бирок, эмне үчүн Уммат Роббинин адилеттүү жана жетик түзүмүн таштап, инсандар ойлоп тапкан залим жана кемчиликтүү түзүм менен жашоодо?

Эмне үчүн Умматта бейишке болгон кызыгуу, Аллахтын каарынан жана тозок азабынан коркуу сезими жоголду? Эмне үчүн мусулмандар өз дини жана дин өкүмдөрү тебеленишине, маскараланышына ачууланбай жатат? Эмне үчүн мусулмандар душмандар аларды бөлүү үчүн орноткон чегара артындагы боордошторуна жардам берүүгө шашылбай жатат? Эмне үчүн мекенчилдерге жана улутчулдарга алданып, ошолорду ээрчип жатышат?

Ислам Умматы исламий акыйдага ишенген, Ислам өкүмдөрүн колдоно турган жана Исламды бүткүл адамзатка рисалат катары алып чыга турган Уммат. Ислам Умматынын табигый позициясы, ролу ушундай. Бирок, вакиъ мунун тескериси. Себеби, Умматты бириктирген, улуу Умматка айланткан жана анын байрагын бийик көтөрүү жолунда кымбат нерселерин жана нафисин курбан кылууга үндөгөн «Ла илаха иллаллах» калимасы мусулмандардын жүрөгүндө өз маанисин жоготту. Уммат өзүнүн чыныгы маанисин жоготкон соң, башка умматтар андан коркпой калышты. Мусулмандардын акыйдасы алардын жашоосунан жана түзүмүнөн ажыратылды.

Эмне үчүн Ислам Умматы Робби тарабынан назил болбогон мыйзамдар менен жашоого ыраазы? Халифалыкта Ислам Умматы Аллах түшүрбөгөн шарият менен жашоого ыраазы болгон беле? Же Роббинин Китебинен жана Пайгамбарынын Сүннөтүнөн башка булак менен жашоого жана башкарууга ыраазы болгон беле?

Эй Ислам Умматы, динибиздин өкүмдөрүн колдоно турган мамлекетсиз жашоо силер үчүн уят жана шерменделик! Жашообузду душмандарыбыз башкарып жатканы, зулум жана бузгунчулукту жайып жатканы – биз үчүн кордук. Биз адилет жана нурду жая турган Умматпыз! Бүгүн Ислам Умматы башынан өткөрүп жаткан төмөн жашоо – Уммат өз Роббисинин өкүмдөрүн аткарбай жатканынын акыбети.

﴿وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى﴾ وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ۗ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى﴾

«Ким Менин эскертмемден жүз үйрүсө, анда, албетте ал үчүн бактысыз жашоо болот жана Биз аны кыямат күнүндө сокур абалда тирилтебиз. Ал: «Роббим, эмнеге мени көр кылып тирилттиң, мурун мен көрчү элем го», деди, (Аллах) айтты: «Ошондой. Сага Биздин аят-муъжизарыбыз келгенде аларды унуттуң. Бүгүн сен да ошондой «унутуласың». Чектен чыккан жана Роббисинин аяттарына ыйман келтирбеген кимселерди мына ушундай жазалайбыз. Ахирет азабы болсо, шек-күмөнсүз катуураак жана узунураак» [20:124-127]

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾

«(Адамдарды) Аллах(тын дини)не даъват кылган жана өзү да солих амал кылып, албетте мен мусулмандарданмын деген кишиден да чырайлуураак сүйлөөчү ким бар?» [41:33]

Расулуллах ﷺ айтат:

«أَمُتٌ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَلُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَيَذْفَعُوا لِمَا، عَصَوْا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَوْهَابَهُمُ الْخِزْيَةَ هَا، وَحَسَابِهِمْ عَلَى اللَّهِ»

«Адамдар Аллахтан башка кудай жок жана Мухаммад Анын элчиси деп күбөлүк бермейинче, намазды өтөп, зекетти бермейинче аларга каршы согушууга буйрулдум. Эгер, ушундай кылышса, мал жана жандарын менден сактап калышат. Бирок, Ислам акысы туурасында тыюу салынган ишти кылышса, алардын эсеп-китеби Аллахтын колунда». Бул Исламдын дүйнө караш. Эгер, инсанда ушул дүйнө караш пайда болсо, ал үчүн түбөлүк бейишке алып бара турган жол болуп калат. Ошондо инсан Роббисинин динин жаюу жана байрагын көтөрүү аркылуу ал Затты ыраазы кылуу жана бүткүл дүйнөдө Аллахтын шарияты өкүмдар болушу үчүн аракет кылат. Ушул дүйнө караш үстөм болгон күндө Ислам Умматы өз перзенттерин ушул динди коргоого жана Ислам рисалатын дүйнөгө алып чыгууга

даярдайт. Ооба, Ислам Умматы ушундай болот, ал үчүн Аллахтын шарияты дүйнөгө өкүмдар болушунан жана адамзатты адамдардын зулумунан азат кылуудан башка нерсенин мааниси жок.

Эй Ислам Умматы! Сен үчүн татыктуу орун ушул. Сен башкалардын кербенине ээрчип жүргөн алсыз уммат эмессиң! О.э. душмандарың жана дин душмандары сени алсыратып, ал тургай өлтүрүүгө аракет кылган көз каранды уммат эмессиң! Сен башка умматтарга окшобойсуң. Сен өлбөй турган Умматсың. Себеби, сен Аллахтын дини болгон Исламдын Умматысың. Эгер, Аллахка жардам берсең жана байрагын бийик көтөрсөң, Аллах сага албетте жардам берет.

Сахабалар жана алардан кийинки мусулмандар ушул жолду карманышты, инсандарды караңгылыктан нурга алып чыгуу үчүн жердин чыгышы-батышына даъватты жайышты. фарстардын падышасы Рустам сахаба Робый ибн Амир رضي الله عنهдан: «Биздин өлкөгө эмне үчүн келдиңер?», - деп сураганда, ал: «Аллах бизди адамдарды адамдарга ибадат кылуудан адамдардын Роббисине ибадат кылууга, диндердин зулумунан Ислам адилетине жана дүйнө тардыгынан дүйнө-ахырет кеңдигине алып чыгуу үчүн жиберди», - деп жооб берген. Бирок, бүгүн Ислам Умматы бузгунчу фикирлер менен ууланганына күбө болуп турабыз. Бул фикирлер балээ, ойрондулук жана кыйроодон башка нерсе алып келбеди, инсандардын жашоосун бактысыздыкка жана үмүтсүздүккө туш кылды.

Эй адамдар үчүн чыгарылган эң жакшы Умматтын перзенттери! Силер үчүн эң татыктуу нерсе – улуу долбооруңарды үйрөнүү жана «Умматыңарды биринчилик макамына кайтаруу». Силер Аллахтын хабиби Мухаммад صلى الله عليه وسلمдан үлгү алгыла. Анткени, ал киши мамлекетти тикелөө жана Умматты бириктирүү үчүн бардык зарыл себептерди кармады жана алсырата турган нерселерден Умматты коргоду... Ал киши биздин жол башчыбыз. Ошондуктан, анын хидаятына ээрчийбиз. Сайид Кутб мындай деген: «Акыйкат калкы эч качан жалкоо болбойт, Аллахтын сүннөтү качан өзү жүзөгө чыгар экен жеп күтүп олтурушпайт. Антпесе, алар акыйкат эмес, акыйкат калкы да эмес, тескерисинче, алар жалкоо кимселер болуп эсептелет».

Умматым! Эй адамдар үчүн чыгарылган эң жакшы Уммат! Кандай жашап жатасың, башка умматтар үстүнө жапырылып, жерлериңди тартып алып, намысыңарды жана ыйык нерселериңди

тебеледи?! Аллах жана Расулуна кыянаттык кылган кафир жана кылмышкерлерге ээрчиген саткындар сага аким болушуна кантип ыраазы болосуң?

Жашоондо султансыз Исламдын мааниси жок экенин түшүнбөдүңбү? Иштериңди Ислам менен башкара турган жана бир байрак астында бириктире турган мамлекетсиз жашоо чоң күнөө экенин билбедиңби? Жетишет, умматтар ичиндеги чыныгы ордуңду тап! Качанга чейин диниңдин өкүмдөрүн аткара турган, бүтүндүгүңдү сактай турган, жериңди жана урматыңды тебелөөнү көздөгөн душмандардан коргой турган имам-халифасыз жашайсың? Бир кылымга жакын убакыт өттү, дагы эле Исламды дүйнөгө рахмат катары жая турган имамсыз жашап жатасың!

Умматтын табигый позициясы мына ушундай! Аллах бул Умматка инсан иштерин башкара турган, өмүрүн тартиптештире турган эң жакшы шариятты берди. Бул шариятты Уммат байъат берген имам-халифа колдонот! Силер Пайгамбарыңардын минхажы негизиндеги рошид Халифалык астында аткарышыңар шарт болгон долбоор мына ушул. Ошондой болгон соң, эй Уммат перзенттери, жеңди түрүп, ушул динге жардам берүү үчүн калыс кишилер менен бирге олуттуу аракет кылгыла.

Маанилүү ишти кылууга бел байлагыла, убадаңарды аткаргыла. Бүгүндөн тартып Ислам түзүмүн жашооңорго колдонгонго чейин ырахат жок. Исламды дүйнөгө рахмат жана хидаят катары жайгыла, ошондо Умматыңар умматтар арасында эң жакшы умматка айланат жана башкаруусу бүткүл дүйнөнү камтып алат!

Аллах Таала айтат:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ﴾

«Кимде-ким Исламдан башка динди кааласа, анда (анын «дини» Аллах алдында) эч качан кабыл алынбайт жана ал ахиретте зыян көрүүчүлөрдөн (болот)» [3:85] □

ӨЗГӨРТҮҮ ЖАРАЯНЫНА ЖАНА ДИНДИ ТИКЕЛӨӨГӨ КАРАТА
УЛАМАЛАРДЫН ВАЗЫЙФАЛАРЫ...

АРАКЕТСИЗ УНЧУКПАЙ ОЛТУРГАНДАРДЫН ШОРУ КУРУСУН

Исам Амира

Байтул Макдис – Фалестина

Аллахка хамд болсун. Анын Расулуна, үй-бүлөсүнө, сахабаларына жана ал кишини ээрчигендерге салыт-саламдар болсун. Ар бир умматтын жол көрсөткөн жетекчилери болот, Ислам Умматынын жол көрсөткөн жетекчилери – уламалар. Аллах Таала мусулмандар арасында уламалардын мартабасын көтөрүп, аларга башкаларга бербеген даражаларды берди.

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَأَفْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ ۗ

وَإِذَا قِيلَ ائْشُرُوا فَأَنْشُرُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ۗ وَاللَّهُ

بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿۵۸﴾

«Эй муминдер, качан силерге (талкууларда бурадарларыңар келип): «Бизге да ушул жыйналыштан орун бергиле», делсе, дароо орун бергиле, Аллах силерге да (Өз жаннатынан) орун берет. Жана качан «(ордуңардан) тургула», делсе, дароо тургула. Аллах силерден ыйман келтиргендерди жана илим тартуу кылынгандарды (бийик) даражаларга көтөрөт. Аллах кылып жаткан амалдарыңардан хабардар» [58:11]

Ибн Жарир ушул аяттын: *«Аллах силерден ыйман келтиргендерди жана илим тартуу кылынгандарды (бийик) даражаларга көтөрөт»* тафсиринде мындай деген: «Аллах Таала алга жылып отургула дегенде алга жылып олтурган жана жакшылыктарды жасоо үчүн тургула дегенде ордуна турган муминдердин даражаларын көтөрөт. О.э. илим берилген кишилер буйрулган нерселерине амал кылышса башка муминдерге бербеген даражаларды берет». Катада ушул аят жөнүндө мындай дейт: «Илим ээлери үчүн илими себебдүү фазилет берилгендей, алардын аткарууга милдеттүү важиб вазыйфасы да болот. Өмүрүмө ант болсун, аалымдын фазилети ошол вазыйфаны аткарышында. Аллах ар бир татыктууга фазилетин берет».

Бул сөздөрдөн маалым болгондой, эгер уламалар аларга буйрулган иштерди аткарышса, Аллах алардын даражаларын бийиктетип, жогору макамдарга көтөрөт.

Эгер, алар билмексен болушса, аларга буйрулган иштерди аткарышпаса, илимди акча табуунун кесибине айлантышса, адамдар макташы же коом ичинде мартабага жетүү үчүн илим үйрөнүшсө, адамдарды мункардан кайтаруунун ордуна акимдердин батыл иштерин кубаттап, адамдарды аларга итаат кылдыруу жана аларга каршы чыгуудан тыюу сыяктуу иштер менен алектенишсе, Аллахтын убадасына жетишпейт жана кыямат күнү алардын азабы башкалардан катаал болот. Мындан Аллах Өзү сактасын.

Имам Муслим Абу Хурайрадан риваят кылган хадисте Расуллаллах ﷺ айтат:

«إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُمَضَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ، رَجُلٌ * اسْتَشْهَقُنِي بِهَفْعِ رَفْعِهِ نَحْمَهُ فَوْقَهَا، قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: قَاتَلْتُ فِي بَيْكِ حَتَّى اسْتَشْهَدْتُ، قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِأَنْ يَمُوتَ حَرِيءٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَيَّ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ. وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ لِيُطْعِمَ بِهِ وَالِدَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ فَنُفِثَ بِهِ فَعَرَفَهُ نَحْمَهُ فَوْقَهَا: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ وَقَرَأْتُ فِي بَيْكِ الْقُرْآنَ، قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ لِيُقَالَ عَالِمٌ، وَقَرَأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ هُوَ قَارِئٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَيَّ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ. وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْدَافِ الْمَالِ كَلْبَاتِي بِهَفْوَفِهِ نَحْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يَنْفَقَ فِيهَا إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ، قَالَ كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ فَعَلْتَ لِيُقَالَ هُوَ جَوَادٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَيَّ وَجْهِهِ، ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ»

«Кыямат күнү адамдар арасында эң биринчи хукм кылына турганы шахид киши болот. Ал алынып келинип, Аллах ага Өз нияматтарын эске салат. Пенде аларды моюнга алат. Кийин Аллах: «Аларга шүгр келтирүү үчүн эмне кылдың?», деп сурайт. Пенде: «Шахид болгонго чейин Сенин жолунда согуштум», деп жооб берет. Ошондо Аллах: «Жалган сүйлөдүң, адамдар сени кайраттуу деши үчүн согуштуң жана адамдар ошентип айтышты», дейт. Андан соң буйрук берилет, аны тозокко таштоо үчүн жүзү төмөн карай сүйрөлүп алынып кетилет. Кийин илим үйрөнгөн жана илим үйрөткөн, Курьян окуган киши алынып келинет. Аллах ага да Өз нияматтарын эске салат. Пенде аларды моюнга алат. Кийин Аллах: «Аларга шүгр келтирүү үчүн эмне кылдың?, деп сурайт. Пенде: «Сен үчүн илим үйрөндүм, аны башкаларга үйрөттүм жана Курьян окудум», деп жооб берет. Аллах: «Жалган сүйлөдүң, адамдар

сени илимдүү деши үчүн илим үйрөндүң, адамдар сени каары экен деши үчүн Куръан окудуң жана адамдар ошондой дешти», дейт. Андан соң буйрук берилет, аны тозокко таштоо үчүн жүзү төмөн карай сүйрөлүп алынып кетилет. Андан кийин Аллах ырызкысын кең кылган, байлыктын бардык түрүн тартуу кылган киши алынып келинет. Аллах ага да Өз ниьматтарын эске салат. Пенде аларды моюнга алат. Кийин Аллах: «Аларга шүгр келтирүү үчүн эмне кылдың?, деп сурайт. Пенде: «Байлыкты Сен каалаган эч бир жолду калтырбай, баарына Сен үчүн сарфтадым», дейт. Аллах: «Жалган сүйлөдүң, сен бул ишти адамдар сени жоомарт деп айтышы үчүн кылганың жана адамдар ошентип айтышты», дейт. Кийин буйрук берилет, аны тозокко таштоо үчүн жүзү төмөн карай сүйрөлүп алынып кетилет».

Демек, уламаларга жүктөлгөн улуу вазыйфа – адамдарга дин иштерин үйрөтүү, адамдардын ахвалдарын оңдой турган, аларды дунядагы бузгунчулуктан жана ахыреттеги өкүнүчтөн сактай турган нерселерди жеткирүү. Аллах уламалардан ушул нерсе жөнүндө убада алган.

﴿وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ

ظُهُورِهِمْ وَأَشْرَوْا بِهِ تَمَنَّاءَ قَلِيلًا فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ﴾

«Эстегин, Аллах китеб берилген кишилерден «Албетте ал китебди адамдарга ачык баян кыласыңар жана жашырбайсыңар!» деп убада-шерт алган эле. Кийин алар бул убада-шертти четке ыргытышты жана аны аз гана баага сатышты. Алардын бул соодасы кандай гана жаман!» [3:187]

Ибн Жарир: *«Эстегин, Аллах китеб берилген кишилерден «Албетте ал китебди адамдарга ачык баян кыласыңар жана жашырбайсыңар!» деп убада-шерт алган эле. Кийин алар бул убада-шертти четке ыргытышты»* аятынын тафсиринде мындай дейт: «Бу, Аллах Таала илим ээлеринен алган убада. Ким бирер нерсени билсе, аны жашырбасын, илимди жашыруудан сактангыла. Анткени, илимди жашыруу – кыйроо. О.э. киши билбеген нерсесин билемин деп айтпасын. Мындай делет: «Айтылбаган-таратылбаган илим – сарфталбаган байлык сыяктуу. Ал эми, үн катпаган даанышмандык – кудум жеп-ичпеген бут-санам сыяктуу». Дагы мындай делет: «(Билгенин) айткан аалымга жана аң-сезимдүү тыңдоочуга туба жаннаты болот». Яъни, биринчиси

илим үйрөнгөн, аны башкаларга үйрөткөн жана ага чакырган киши болсо, экинчиси, жакшылыкты тыңдаган, аны сактаган, аңдаган жана андан fayдаланган киши.

Деңиздин бир тамчысы болгон жогорудагы далилдерге таянып мындай дейбиз, уламалардын вазыйфасы – адамдарга хакты көрсөтүү жана аны нукура тазалыгында жаюу. Ошондо адамдар аткара турган иштерин туура түшүнүшөт, акимдер алардын акыларын тебелешпейт, аларды кыйроого жетектей албайт жана душмандары алардын колундагы нерсени тартып ала албайт. Лекин, мусулмандардын бүгүнкү ахвалы бүтүндөй тескери. Аллах назил кылган нерселер менен хукм жүргүзүлбөй жатат, ал эми, аалымдар үн катпай турушат. Адамдар кыргын кылынып, ачка, жылаңач, үй-жайсыз, жакыр, оорулуу жана мазлум ахвалда. Мусулман өлкөлөрүндөгү ахвалды айтууга кажет жок. Усманий Халифалык ыдырап, дин зая болгон замандан бери көпчүлүк уламалар өз вазыйпасын аткарбай, өзгөртүү жараянына кошулбай келишет.

Араб тилиндеги Википедияда мындай делет: «Аракан (Мьянма) тарыхында мындай сейрек факты катталган, мамлекет башчылары тактыга олтурардан мурун исламий илимдерди билиши шарт болгон о.э. тыйындарда, падышалык ордендерде жана акчаларда «Ла илаха иллаллах, Мухаммадур Расулуллах» сөзү жана *«Динди туткула»* аяты чегилген».

Мьянмадагы мусулмандарга карагыла, эмнелер болуп жатат! Бир кездерде Ислам өкүмдар болгон бул өлкө бүтүндөй өзгөрдү жана кафирлердин өкүмдарлыгы астында калды! Борбор Африка, Алжир, Фалестина, Ирак, Шам, Ливия жана башка жайларда болуп жаткан окуялар эч кимге сыр эмес. Бул иштер дин башкаруудан, саясаттан жана экономикадан четтетилгенден кийин, фасык акимдер динди жашоодон бөлүп, капиталисттерди, демократтарды, коммунисттерди, социалисттерди жана кудайсыздарды ээрчишкенден кийин жүз берди. Уламалар акимдердин адашуусуна шерик болушту, алардын батыл иштерин кооздоп көрсөтүштү, түрдүү батыл шылтоолорго жана болбогур далилдерге таянып бул мункарларга үн катышпады. Тескерисинче, алар нусус жана далилдерди акимдердин каалоосуна жана адашуусуна ылайыктап өзгөртүштү. Ошондуктан, алардын күнөөсү эки эсе көп: биринчиси мункарга сүкүт кылып, маалыматты жашырышкан болсо, экинчиси

нафс жана адашуу ээлерине шерик болушту... Үн катпагандардын шору курусун!

Ыхтымал, алардын айрымдары Аллах Тааланын:

﴿يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا عَلَيْكُمْ اَنْفُسُكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مِّنْ ضَلَّ اِذَا اَهْتَدَيْتُمْ﴾

«Эй муминдер, өзүңөрдү абайлагыла! Ырас, как жолду кармаганыңардан соң, адашкандар силерге зыян жеткире албайт» [5:105]

аятын ката түшүнүп, бул аят аларды өзгөртүүгө аракет кылуу амалынан сакыт кылат деп ойлоп жатышкандыр. Башкача айтканда, алар өздөрүн туура жолдо бара жаткандай санап, башкалар аларга зыян жеткире албайт деп ойлоп жатышкандыр.

Тирмизий өзүнүн «Сунан» китебинде сахих санад менен Абу Бакр Сыддыктын ушул сөзүн келтирген: «Эй инсандар, силер ушул аятты окуп жатасыңар, лекин мен Расуллаллах ﷺ:

﴿إِنَّ النَّاسَ إِذَا أَوْرَا الظَّالِمَ قَلَمٌ يَأْخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ أَوْشَكَ أَنْ يَعْتَمِدَ اللَّهُمَّ قَابَ قَوْسَيْنِ﴾

«Эгер, адамдар залымди көрүшүп, аны колуна кармап, токтотуп калышпаса, Аллах алардын баарына азаб жиберши жакын болот», дегенин укканмын». Бул хадистин ровийлери ишеничтүү, белгилүү илим китебдеринде келген, улуу уламалар айтып өтүшкөн... Ошондуктан, анын мааниси динде маалым жана белгилүү. Андыктан, эмне үчүн бүгүнкү уламалар аны түшүнүшпөйт? Эмне үчүн алар залымдерди жана алардын мункар иштерин көрүп туруп, көрмөксөн болушат?

Исламий дүйнөдө болуп жаткан мункар иштерден бул уламалар хабарсызбы?! Мубарак Шам козголоңу кыргын кылынып жатканын жана бул козголоң топтор козголоңуна айландырылганын угушпадыбы?! Топтордун жетекчилери көздү жана жүрөктү көр кылган саясий акчаларга алданганда кайда эле? Шам калкынын курбандыктары зая кетишин көрүп унчукпай тургандардын шору курусун! Алар Мьянманын Аракан вилаятында мусулмандарга каршы кыргын жана тектик тазалоо иштери алып барылганынан хабарсызбы?! Бул бечералардын азабдарын көрүп үн катпагандардын шору курусун!

Алар Фалестина маселесине «кылым келишими» аркылуу чекит коюу үчүн Исро жана Миърож жери үстүндө тил бириктирип жаткан акимдердин шерменделигинен хабарсызбы? О.э. кафирлерди мусулман жерлеринде бекем орнотуу жана аларга саясий, экономикалык, аскерий мүмкүнчүлүктөрдү берүү

максадында ыйман жана хикмат өлкөсү болгон Шам, Месопотамия жана башка исламий өлкөлөрдө бузгунчулук жайып жаткан акимдерден хабарсызбы?

Бу уламалар акимдерге карата – жолду исламий шариат менен башкарууга кудуреттүү кишилерге бошотуп койгула, алар Умматтын жаңы тарыхын башташсын деп айта албайбы? Коркок кимселердин башкарууда турушуна унчукпай карап тургандардын шору курусун!

Бул уламалар Гута жөнүндө хабары жокпу?! Узакка созулган камалоодон кийин бул шаар ойрон кылынып, канга бөлөндү, айланага мусулмандардын дене мүчөлөрү чачылды... Топтордун согушкерлери да, өзүн азат деп атаган армия да бөлүнүп, тарап кетишти... Дамасктагы жыландын башына Россия жана Иран согушкерлери менен өз ара айкаштырып аракет кылышына жол берилди... Булардын баарына коңшулаш мамлекеттердин акимдери да, алыстагы мамлекеттердин жетекчилери да кол куушуруп турушат, Фиръавн жана иблис кошуундары болсо карамүртөздүктөрүн улантышууда... Халаб кыргынына, Мосул кыргынына, Сребреница кыргынына, Собра жана Шатила кыргынына, Дай-Ясин кыргынына, Аксо кыргынына жана башка кыргындарга сүкүт кылышкандай, бүгүн Гута кыргынына сүкүт кылып жаткандардын шору курусун!

Ким коргоого кудуреттүү болуп туруп өзүн четке алса жана суздук кылса, мусулмандарды жардамсыз калтырган болот. Андай кимсени Аллах да жардамсыз калтырат. Жабир ибн Абдуллах жана Абу Талха ибн Сахл риваят кылган хадисте Расулуллах ﷺ айтат:

« مَا مِنْ أُمَّرٍ يُخَذَلُ أَمْرًا مَسْلَمًا عَدُوِّهِ نَتَقَصُّ فِي يَمِينِهِ مِنْ عِزِّهِ وَبِهِ نَتَقَصُّ فِي يَمِينِهِ مِنْ حُرْمَةِ إِهْلَائِهِ خَذَلَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي وَطَنِ يَحِبُّ فِي يَمِينِهِ نَصْرَتَهُ . وَمَا مِنْ أَحَدٍ يَصُومُ سَلَامًا فِي وَطَنِ يَتَقَصُّ فِي يَمِينِهِ مِنْ عِزِّهِ وَبِهِ نَتَقَصُّ فِي يَمِينِهِ مِنْ حُرْمَةِ إِهْلَائِهِ نَصْرَتَهُ اللَّهُ فِي وَطَنِ يَحِبُّ فِي يَمِينِهِ نَصْرَتَهُ »

«Бирер мусулман башка бир мусулмандын аброю төгүлүп, укугу тебеленип жатканда орунда аны жардамсыз калтырса, ал Аллахтын жардамына мухтаж болгон орунда Аллах да аны жардамсыз калтырат. Бирер мусулман башка бир мусулмандын аброю төгүлүп, укугу тебеленип жаткан орунда ага жардам берсе, ал Аллахтын жардамына мухтаж болгон орунда Аллах да ага жардам берет».

Алар өлүктөрдөй сүкүт кылышты. Наристелердин чыңырыгы жана жарадарлардын ый-муңу аларга таасир кылбады. Кыргыз,

ойрондулук, кан төгүүлөр, үйлөр, масжиддер жана ооруканалардын ойрон болуп жатканын көрүп туйгулары козголгон жок. Алар мусулмандарды жардамсыз калтырышты, Аллах аларды жардамсыз калтырсын. Бул уламалар мусулмандарга жардам берүү вазыйфасын аткарышпады. Алар өз мойнуна алган убада жана куралы болгон калима (хакты жеткирүү) менен болсо да жардам бериши лазым.

Бу уламалар «Фалестина мурасы жана фольклору» деген иш-чаралардан хабарсызбы?! Бул сыяктуу иш-чараларда жигит жана кыздар аралаш абалда Рамаллахтагы Нельсон Мандела аянтында «дабка» элдик бийин бийлешти жана бул иш-чараларды өткөрүүгө шаар башкармасы көмөк көрсөттү. Мындай бузукулуктардан Наблус, Тулкарм, Жанин жана башка райондор аман калбады. Аларда мектеб жана университеттердин жигит жана кыздары көчөлөрдө эркектер, камералар жана жооптуулар алдында «Мен фалестиналыкмын» жана «Дихя» сыяктуу дабка музыкаларына бийлешти. Алар мына ушинтип тынтчтык жараянындагы БУУ ролуна карата каршылыгын билдиришти... Уламалар булардан хабарсызбы?!

Министрликтер жана институттар шектүү коомдор, ыфлас уюмдар, класстан тышкаркы бузуку миссиялардын наамы астында түрдүү ыфлас программаларды аткарышууда... Алар бул иш-чаралар аркылуу Ислам сакофаты, шахиддик жана абийир ордуна бийлерди жана уятсыздыкты жайышууда.

О.э. алар Фалестинанын жана анын элинин тарыхын бурмалашмакчы. Алар жетекчиси Мухаммад ﷺ, ата-бабалары Абу Бакр, Умар, Усман жана Али болгон Умматтын неберелерин Нельсон Манделаны неберелерине, бийчи, ырчы жана бузуку муунга айлантышмакчы. Алар «Араб Идол» (Arab Idol) телешоусунда ондогон мекендешибиз катышууда деп сыймыктанып жатышат. Жаштарды Аксо бийи, Фалестина дабкасы, Туткундар марафону жана тынтчтык дихясы сыяктуу ыфлас бий жана ырлар менен алек кылышмакчы! Исро жана Миърож жеринде, сахаба жана шахиддер жеринде болуп жаткан бул сыяктуу бузукулукка сүкүт кылып жаткандардын шору курусун! Эмне үчүн бул уламаларыбыз фасык жетекчилерге жообгер экенин сезбей жатышат? Эмне үчүн аларга минтип айтышпайт: «Эй жетекчилер, уул-кыздарыбыздан колуңарды тарткыла, мектебдер бузукулук үйрөтүү эмес, илим үйрөтүү жайы. Эгер, абийирдүүлүктү

каалабасаңар Фалестинадан чыгып кеткиле. Кайдан келген болсоңор ошол жайга кеткиле, бул ыфлас сакофатыңарды кабыл ала турган жайга баргыла. Фалестинаны жөн койгула, фалестиналыктар Исламга ынтызар, абийир жана пакизалыкты каалайт. Аллах солихтерди дос тутат, тогут жана фасыктарды кыйратат». Аракетсиз сүкүт кылып тургандардын шору курусун!

Фазилеттүү уламаларыбыз кайда? Бул проблемалардын чечими Пайгамбарлык минхажы негизиндеги экинчи рошид Халифалык эмеспи? Ооба, Халифалык чыныгы коргоочу жана артында туруп согуш кылына турган, коргонула турган калкан. Сан-санаксыз мункарларга жана күнөөлөргө сүкүт кылып жаткандардын шору курусун! Эмне үчүн уламалар Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылып жаткандардын алдыңкы катарында турушпайт? Же алар Аллах Тааланын ушул аятын окушпаганбы:

﴿فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَهَنُونَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا

مِمَّنْ أَحْيَيْنَا مِنْهُمْ ۗ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ﴾

«Анан, силерден мурунку кылымдарда өткөндөрдүн арасында да жерде бузгунчулуктан кайтара турган түбөлүк (дин) ээлери болушса кана! Алардын ичинде жалаң Биз нажат берген кемден-кем кишилер гана (ошондой эле). Залим кимселер болсо өз жыргалчылыктарына берилип кетишти жана кылмышкер болуп калышты»

[11:116]

Бул аяттын тафсиринде мындай делет: «Аяттагы «لَوْأُ بَقِيَّةَ» «түбөлүк дин ээлери» – бул Аллахтын насааттарына этибар берген, хужжаттары жөнүндө фикирлеген, Аллахка болгон ыйман эмне экенин жакшы билген, бузгунчулуктан жана күнөөдөн кайтарган, кафирлерди куфрдан кайтарган даанышман жана акылдуу кишилер. Аллах аларды азабынан сактайт. Алар пайгамбарларды жана элчилерди ээрчиген кишилер. Ал эми, ким куфрда бекем турса, ал өз азабын алат». Аллах Тааланын ушул каламында айтылган бузгунчуларга жана фитнесчыларга каршы күрөштү унуткан кишилердин жазасы мына ушундай. Аллахтын азабы бузгунчулардын өзүнө гана чектелип калса кана, бирок, бул азаб баарына камтып алат, бул жөнүндө Аллах Таала мындай дейт:

﴿وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً﴾

«Силерден жалаң залым кимселердин өзүнө гана жетпей (тескерисинче, баарына жете турган) балээден сактангыла!»

[8:25]

Фалестинада, Араканда, Шамда, Яманда жана башка жайларда болуп жаткан нерселерге биздин күнөөлөрүбүз себеб. Күнөөлөр менен мусибаттардын байланышы мына ушундай. Мункарга сүкүт кылгандарга карата Аллахтын суннаты ушундай... Сүкүт кылгандардын шору курусун!

Мен ушул кайрылуумду корутунду катары, Аллахтын шарый илим ниъматына ээ болгон, Халик менен болгон алакасын жакшы билген, акыйдасын тазалаган, хулкун оңдогон, Роббисине жолугууга ишенген, Умматынын азаб тартып жатканын, жада калса кыргын кылынып, каны дайра болуп төгүлүп жатканын көргөн кишилерге жолдоймун. Аларды Уммат кыйрап, өкүнүч билдирүүдөн мурун аң-сезимдүү болууга чакырамын.

Эй Аллахым, эй улуу Зат, эй өз улуулугу менен бардык нерсени кор кылган жана моюн сундурган Зат, Сен баарынан урматтуусуң, мартабаң улуу. Сен мухтаж адамга жардам бересиң, зыяндардан арылтасың, күнөөлөрдү кечиресиң, тавбаларды кабыл аласың, Сендан башка илах жок.

Эй бардык арыз-муңдарды угуучу Зат, эй мусибаттардан арылтуучу Зат, таваккул кылуучулар кайрылуучу Зат, эй түбөлүк тирүү Зат, эй улуулук жана урмат ээси болгон Зат, Сенден бул Умматка ырайым кылууну, Сага жакын болгондорду азиз кылууну, душмандарыңды кордоону, Өз калимаңды бийик кылып, кафирлердин калимасын кор кылууну сурайбыз. Эй Аллахым, фазилеттүү уламаларыбызды адашкан жана адаштыруучу эмес, хидаят тапкан жана хидаятка жетектеген уламалардан кылгын. Аларды Пайгамбарлык минхажы негизиндеги экинчи рошид Халифалыкты тикелөө үчүн аракет кылып жаткандар менен бирге кылгын. Акыркы чакырыгыбыз: ааламдар Роббиси Аллахка хамд болсун. □

ЖУМЪА ХУТБАСЫ:
ХАЛИФАЛЫКСЫЗ 97 ЖЫЛ ӨМҮР ӨТКӨРҮҮ ЖЕТИШТҮҮ
ЭМЕСПИ?

Абу Ханифа – Байтул Макдис

Биринчи хутба:

Эй мусулмандар, мындан 97 жыл мурун мусулмандар диярына кырсык келди. Бул кырсык Аллахтын Китебин өз ордуна түшүрүп, Ислам жолборсун кишендеди, Ислам Умматын майда мамлекетчелерге, топторго, жамааттарга жана фиркаларга бөлүп салды... Натыйжада, кафирлер ашынып чабуул кылды, саткындар жыргап максадына жетишти жана жөндөмдүүлөр өлкөсүндө сабатсыздар көбөйдү. Салахиддин Айюбий Хиттин кармашында коркок кресттүүлөрдү жеңген соң, убакыт өтүп, Алленби анын кабыры астында: «Эй Салахиддин, мына биз кайтып келдик» деди. Алленби Куддуста өзүнүн кресттүүлүк арзууларына жетишти. Ал өзүн жеңүүчү катары санап, мактанды, айла-амал кылды жана ал жерде куфр үчүн уя курду... Ошондо Ислам кылычы кынына салынды... Куръан хукму бекер кылынып, жашоодон четтетилди... Келгинди яхудийлер пайгамбарлар өлкөсүнө жана Мухаммад ﷺдын Исро жайына чогулушту. Алар түштөрүнө да кирбеген нерселерге жетишишти. Халифалык кулатылган соң, яхудийлер бул жерди мекен, башбаана, кошуундарына казарма кылып алышты...

Лекин, Роббимдин сөзү хак:

﴿وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ آسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ

لَفِيئًا﴾

«Кийин Бани Исраилге: «Мына ушул жерди мекен туткула. Эми, качан убада кылынган ахырет келгенде силердин баарыңарды (кайра тирилтип) келтиребиз», дедик» [17:104]

Эй мусулмандар! Бүгүн, Ражаб айынын бүтүшүнө эки күн калганда силерге каргашалуу окуяны эске саламын. Хижрий 1342-жылы 28-ражабда Халифалык кулатылды, натыйжада кафирлер кылыч көтөрүштү, улут душмандары бизге түрдүү зулумдарды кылышты, кордошту жана намыстарды тебелешти...

Эң жаманы – саткын, муртад жана коркоктор аким болуп алышты... Алардын бири Англия танкы үстүндө олтурган король, экинчиси папа мөөрү басылган президент, дагы бири Лютер кийиминдеги жетекчи болду... Жада калса, алар чөрүлөрдөн да

төмөн болушту, зулумду күчөтүштү жана кор малайларга айланышты. Аларга сарай шайхтары жардам берди. Кийин аларга колдоп кол чапкан топтор, келжирек куурчактар, башкесерлер, гыйбатчылар жана акылдан азгандар тобу кошулду... Бардык нерседен аруу падыша Аллах мындай дейт:

﴿بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلْيَبْتَغُونَ عَلَيْهِمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾

«Мындай мунафыктарга алар үчүн оор азаб бар экенинин «хушхабарын» берип кой! Алар ошол кафирлердин алдынан күч-кубат издешеби?! (Убара болушат!) Анткени, бардык күч-кубат Аллахка таандык» [4:138-139]

Эй адамдар үчүн чыгарылган эң жакшы Уммат! Сага Аллах Азза ва Жалла өлүмтүк, кан, чочко эти, Аллахтан башканын ысымына аталып союлган, муунуп өлгөн, уруп өлтүрүлгөн, кулап өлгөн, сүзүп өлтүрүлгөн, жырткыч жеген айбандар жана бут-санамдарга атап союлган айбандарды жеш харам кылынды... Андыктан, эмне үчүн өлүк акимдер силерге башчы болуусуна ыраазы болдуңар?! Эмне үчүн Америкага аталган ыфлас фикирлерге кабылдап жатасыңар?! Эмне үчүн тухматчынын «сайраганына» алданып жатасыңар?! Эмне үчүн өлгөн перзенттериңердин этинен зыяфат кыласыңар?! Кулап өлгөн сени да өзү менен жарга алып кетти, андан кийин сокур согуштарда, жасалма күрөштөрдө бири-бириңерди өлтүрдүңөр. Бул болсо, сага жарат жана кыйроо алып келди. Роббинди коюп, акимдерге итаат кылдың жана аларды Робби катары кармандың. Мухаммаддын жаны колунда болгон Затка касам, Аллахтын ушул каламын оку:

﴿اتَّخِذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرَهْبَتَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾

«Алар Аллахты коюп өздөрүнүн даанышмандарын жана рохибдерин Робби деп билишет» [9:31]

Адий ибн Хатим айтат: «Пайгамбар ﷺдын алдына барганымда мойнумда алтын крест бар эле. Ал зат: «Эй Адий мойнундагы бул бут-санамды алып сал» деди. Мен ал киши Бараа сүрөсүнүн ушул аятын окуп жатканын уктум:

﴿اتَّخِذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرَهْبَتَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾

«Алар Аллахты коюп өздөрүнүн даанышмандарын жана рохибдерин Робби деп билишет» [9:31]»

Расулуллах ﷺ айтат:

«أَمَا إِنَّهُمْ لَمْ يَكُونُوا عِبَادًا لِّمَوْلَانِهِمْ، وَلَكِنْ كَانُوا إِذَا أَحْرَقُوا لَهُمْ شَيْئًا لِّسِتِّ حَرِّهِ، وَإِذَا حَرَّمُوا عَلَيْهِمْ شَيْئًا مَّا حَرَّمَهُ»

«Алар рохибдерге ибадат кылышпады. Лекин, ошолор халал деген нерсени халал, харам деген нерсени харам деп билишти». (Тирмизий сунаны).

Акимдериңер силерге Америка буйруган, англистер пландаган, Франция, Россия жана яхудийлер коргоп берген нерсени шариат кылып берди.

Эй адамдар үчүн чыгарылган эң жакшы Уммат! Рибаны, зынаны, кумарды, фиск-фужурду, гей, бузукулукту халал кылган акимдерге итаат кылдыңар, ыраазы болдуңар жана башыңарды Аллахдан башкасына ийдиңер. Силерге бул иштерди чырайлуу кылып көрсөткөн сарай шайхтарына ээрчидиңер.

Фалестина алардын кыянаты себедүү зая кеткенде, Ирак алардын жана кожоюндарынын колу менен талкаланганда, Шам алардын куралдары менен канга бөлөнгөндө жана ошол курал Аксону ыфлас кылган баскынчыларга каршы күрөшүп жаткандарга берилбегенде ыраазы болдуңар жана аларга итаат кылдыңар. Бүгүн болсо, алар Шамдагы бурадарларыңарды кыргын кылуу үчүн ошол куралды ишке салышты. Силер тогуттан, яъни БУУдан жана анын кафир хартиясынан хукм сурап, Аллахтын ордуна аны Робби кылдыңар. Алар силердин көз алдыңарда перзенттериңерди илманийлик жолунда курбан кылышты жана Ак үй рохибдерине байлыктарыңарды тартуу кылышты. Башыңарды ийдирип, Батыш өз фикирлерин сиңдиришти. Силер болсо, араб өлкөлөрү менин мекеним деген сыяктуу улуттук жана арабча ырларды ырдоо менен алексидиңер...

Перзенттериңер орок жана балка гербин көтөргөн кудайсыздарды, дагы башкалары либерализмди ээрчишти, дагы канча жаштар сасык байрактар астында бири-бирине каршы күрөштү. Өз диниңерге, тарыхыңарга, Умматыңарга жана Халифалыгыңарга кайтуу үчүн дагы канча убакыт керек? Же кордукка андай ажырай албай турган болуп көнүп калдыңарбы? Эй адилеттүү Уммат, силер ушул король, президент, жетекчи жана

зынадан туулгандардын мамлекетчелери ортосунда тартылган чегара зымдары ичиндесиңер, кооптуу жана катаал жайдасыңар.

﴿هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِرِ الْأُولَىٰ ﴿٥٦﴾ أَزْفَتِ الْأَزْفَةُ ﴿٥٧﴾ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾﴾

﴿فَمِنَ هَذَا الْحَدِيثِ تَعَجَّبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنْتُمْ سَمِيدُونَ ﴿٦١﴾﴾

﴿فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ﴿٦٢﴾﴾

«56. Бул (яъни Мухаммад алайхис-салам да) мурунку эскертүүчүлөрдөн болгон бир эскертүүчү. 57-58. Жакында болуучу (кыямат) жакын калды. Ал үчүн Аллахтан өзгө эч бир ачуучу (качан болушун билдирүүчү) жок. 59. (Эй мушриктер), силер бул Сөздөн (Куръандан) таң калып жатасыңарбы?! 60-61. (Андагы аяттардын окшошсуз жана теңдешсиз насааттарынан таасирленип) ыйлабастан, капилетте болгон абалда каласыңарбы?! 62. Анан, силер жалгыз Аллахка сажда жана ибадат кылгыла!» [53:56-62]

Эй Ислам жаштары! Шам өлкөсүнө жихад кылган жана Расулуллах ﷺ согуш байрагын колуна карматкан сахабаны билесиңерби?! Ал Усама ибн Зайд, ошол маалда ал он жети жашта эле! Андалусияны фатх кылган фатихти унуттуңарбы?! Ал Тарик ибн Зияд, ал Исламга киргенине эч канча убакыт болбогон он эки миң мусулман менен Андалусияны фатх кылган. Же Айн Жалутта монголдордун кибрин сындырган отуз жаштагы Музаффар Кутзду билбейсиңерби?! Же Константинополь дубалдарына замбиректер менен ок аткан жана эч ким колдонбогон мыкты аскерий услуб, яъни жыгач устундар жардамында кемелерди кургактык аркылуу алып өткөн Фатихти билбейсиңерби?!

Эй Ислам жаштары, көзүңөрдү ачыкыла, душманыңар силерди бутуңар менен тепкилеген топ менен алек кылып койду. Түпкүлүгүндө, силер алардын борборлоруна кадам шилтеп фатх кылышыңар керек эле... Силер аларды жаннатка жетектөөнүн ордуна, алар силерди дуня жарына кулатышты... Силер аларды Ислам сакофатына байлоонун ордуна, алар силердин акылыңарды өздөрүнүн ыфлас фикирлери менен уулашты...

Экинчи хутба:

Эй Аллахка жана Расулуна ыйман келтиргендер, эсиңерде босун, сөздөрдүн эң жакшысы – Аллахтын китеби.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُوَلِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۗ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾

«Эй муминдер, Аллахка итаат кылгыла, пайгамбарга жана өзүңөрдөн болгон (яъни мусулман) акимдерге моюн сунгула! Эгер кандайдыр бир нерсе жөнүндө талашып калсаңар — эгер чынында эле Аллахка жана акырет күнүнө ишенсеңер — ал нерсени Аллахка жана пайгамбарына кайтаргыла! Мына ушул жакшыраак жана чырайлуураак чечим» [4:59]

Эсиңерде болсун, Аллахтын дини жетик, анда бардык абалдар жана окуялар баян кылынган, анда эч бир кемчилик жок...

Аллах бул динди Өз Расулу Мухаммад ﷺ га назил кылды. Пайгамбарыбыз Мухаммад ﷺ дин даъватын дүйнөгө жеткирди, мамлекетин тикеледи жана кубатын тургузду. Кийин ушул дин хужжатын жетик жеткирип, Пайгамбарлардын жыйынтыгы катары бул дунядан кетти. Андан кийин сахабалар жана табииндер муртаддарды жок кылышты, убаданы аткарышты, өлкөлөрдү фатх кылышты. Румдуктар аларга баш ийишти, фарстар алардан коркушту. Кытай падышалары – биздин жаш жигитибиз Кытай топурагын тебелеп, өз антын аткарышы, мусулмандар алардын өлкөсүнө бастырып кирбеши үчүн – алтын кеседе топурак белек кылышты. Ооба, Халифалык нур, мусулмандарды бириктирүүчү мамлекет жана коргой турган калкан болгон... Лекин, кафирлер Халифалыкты ыдыратышты, халифаны кууп, ордуна илманий башкарууну орнотушту...

Кийинки келгендер динди өзгөртүштү, бузушту жана бурмалашты. Ислам өлкөлөрүндө улутчулдук бут-санамдарын тикелеп, ага ибадат кылышты жана илманийликти үйрөтүштү... Рувайбизалар минбарларда сөз сүйлөштү. Акыбетте, балээ жайылды, жашырып кылынган иштер кеңири тарады, ыфластыктар көбөйдү, адамдар арасында тартышуу-уруштар күчөдү...

﴿وَلْتَصَغَىٰ إِلَيْهِ أَفْعَدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلَيْرِضُوهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ

﴿مُقْتَرِفُونَ﴾

«Андай сөздөргө ахыретке ишенбеген кимселердин жүрөктөрү майил болушу үчүн жана ошол сөздөргө ыраазы

болуп, өздөрү кылмакчы болгон күнөөлөрүн улантышы үчүн (шайтандар аларды васваса кылышат)» [6:113]

Эй мусулмандар! Ушундай болсо да, Ислам Умматында аң-сезимдүү адамдар бар, алар ар бир кылымда жаңыланып турат жана Аллахтын динин жаңылашат. Алардын бири шайх Такийюддин Набаханий, ал киши фикирледи жана жакшылап өлчөдү. Ошондо Аллах ал кишини жакшылык менен сыйлады. Кийин ал киши Хизб-ут-Тахрирге негиз салды жана Аллахтын ушул сөзүнө жооб катары исламий уюм пайда болду.

﴿وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ

الْمُفْلِحُونَ﴾

«Араңарда жакшылыкка даъват кылган, маъруфка буйруп, мункардан кайтарган бир жамаат болсун, дал ошолор нажат табуучулар» [3:104]

Ушул күндөн тартып, халыс кишилер куфрга жана тогутка каршы баш көтөрүп, мусулмандарды өз канаты астында чогулта баштады. Алар Роббини ыраазы кылуу, Исламды дин жана турмуш программасы катары жаюу, Пайгамбарга туура сөз жана шариат түзүүчү катары ээрчүү үчүн чыгышты. Бүгүн Аллахтын фазилети менен душмандарыбыздын аракети зая кетти. Аллахтын соодасы кымбат жана жогору.

﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ﴾

«Албетте, Аллах муминдердин жандарын жана малдарын жаннатка сатып алды» [9:111]

Улутчулдук бут-санамдары кулады, мекенчилдик арзуулары жокко чыкты, баасчылар ийгиликсиздикке учурады, Исламдан башкасын кармагандар кербенден үзүлүштү жана Аллахтын казабына ылайык муртад же фасыкка айланышты...

Адамдар эки лагерге бөлүндү, биринчиси, ыйман болбогон мунафыктык лагери, яъни Америка, Россия, Европа, Индия, яхудийлер... жана аларды ээрчиген фасыктар, мунафыктар, акимдер, сарай шайхтары, малайлар лагери. Экинчиси, мунафыктык болбогон ыйман лагери, яъни Халифалык мамлекетин тикелөө аркылуу жер жүзүндө исламий жашоону кайра баштоого аракет кылып жаткан, Аллахтын солих пенделеринин лагери... Эй

мусулман, Аллахтын буйругу келишинен мурун Ислам кемесинен орун алгын.

﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا أَحْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ﴾

«Тээ Биздин буйругубуз келип, жерден суу атылганда (Нухка) айттык: «Ал кемеге ар (бир жаныбардан) бир жуптан жана үй-бүлөңдү чыгаргын. Лекин, кайсы кимселер жөнүндө Биздин сөзүбүз (яъни, чөгүү жөнүндөгү өкүмүбүз) өткөн болсо, (аларды таштагын). Дагы ыйман келтирген кишилердин баарын (кемеге чыгаргын)!». Ага ыйман келтирген кишилер болсо абдан аз эле»

[11:40]

Эй Аллахым, бизди Бану Саида короосундагыдай байыатка жеткиргин, халифа артында коргонууну насиб эткин, бизге Абу Бакрдай ой, Умардай күч, Усмандай уят жана чабандездердей кайрат бергин. □

<p>ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАВАРЛАРЫ</p>	<p>قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَخْفَرُهُ» «Мусулман мусулмандын боордошу. Ага зулум кылбайт, аны таштап койбойт жана кемсинтпейт»</p>	<p>ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАВАРЛАРЫ</p>
<p>Россия Федералдык коопсуздук кызматы: 8 миң куралчан Сириядан Афганистан түндүгүнө өттү, ал эми, Хизб-ут-Тахрир ШКУ мамлекеттери үчүн эң чоң коркунуч болуп эсептелет</p>		
<p>Россия Федералдык коопсуздук кызматы төрагасынын орун басары генерал Сергей Смирнов 8 миңдин тегерегиндеги согушкер Сириядан Афганистан түндүгүнө өткөнүн жана бул жагдай Шанхай Кызматташтык Уюмунун (ШКУ) коопсуздугуна коркунуч туудурушун билдирди. Генерал Смирнов Ташкентте болуп өткөн ШКУнун Регионалдык антитеррористтик структурасы кеңешинин 32-жыйынында баса белгилешинче, ШКУга мүчө бардык мамлекеттердин коопсуздук жана разведка органдары согушкерлер Афганистанга өткөнүн байкаган. Анын сөзүнө ылайык, террорчулар Сирияда жеңилген соң Иран жана Түркия аркылуу Афганистандын түндүк аймактарына өткөн. Смирнов ушул согушкерлер арасында көптөгөн постсоветтик мамлекеттердин, Өзбекстан, Тажикстан жана Түркмөнстандын жарандары бар экенин ачыктады. Жолугушууда катышкандар ШКУ коопсуздук органдары ортосунда террорчулук деп каралган коркунуч деңгээлин минималдуу абалга түшүрүү үчүн биргелешкен иш-чараларды иштеп чыгууга келишишти. Мисалы, Афганистанда кеңири жайылган «террор амалияттарына» катышкан жана «террорчу уюмдарга» мүчө болгон адамдар жөнүндө өз ара маалымат алмашуу, алардын Афганистанга өтүшүнүн алдын алуу үчүн чегарада бул адамдарды аныктоо о.э. «террорчулардын» байланыш тармактарын, интернеттеги тармактарын ачыктоо сыяктуу иш-чаралар белгиленди. Жолугушууда генерал Сергей Смирнов Хизб-ут-Тахрир уюму ШКУга мүчө мамлекеттердин коопсуздугу үчүн эң чоң коркунуч экенин, мындан улам Хизб-ут-Тахрирге каршы күрөшүү механизмдерин иштеп чыгуу зарыл экенин баса белгиледи. Генералдын айтымында, өткөн жылы ШКУга мүчө мамлекеттердин 900 жараны «ИШИМ», «Жабхатун-Нусра», «Хизб-ут-Тахрир ал-исламий», «Түркстан Исламий Кыймылы» сыяктуу эл аралык террорчу уюмдарга кошулуу максатында өз мекенинен чыгып кеткен. ШКУнун тизмесинде «террористтик» жана «экстремисттик» уюмдардын жалпы саны 150гө жетет.</p>		
<p>АКШ разведка кызматынын директору 11-сентябрь окуяларынан кем калышпаган эки кооп-коркунучту ачыктады</p>		

АКШ Улуттук разведка кызматынын директору Дэн Коутс Техас университетинде сүйлөгөн сөзүндө АКШ туш болуп жаткан эң кооптуу коркунучтардын бири электрондук чабуулдар, анын коркунучун 2001-жылдын 11-сентябрдагы чабуулдарына теңештирүү мүмкүн деп билдирди. Коутс электрондук каракчылар пайдаланып жаткан каражаттарды куралдуу топторго окшоткон. АКШ Улуттук разведка кызматы директору: «Бир баскычты басуу менен финансылык системабызга, энергетика тармактарыбызга жана турмуштук инфраструктурабызга кеңири көлөмдүү чабуул кылынышы мүмкүн», - деп кошумчалап, түндөрү анын тынчын бузуп жаткан эки коркунучту айтып өттү. Анын айтымында, бул эки коркунучтун бири мамлекеттердин бири-бирине каршы колдонушу мүмкүн болгон ар кандай ядролук сокку, экинчиси, кибермейкиндиктеги 11-сентябрь. Коутс Кошмо Штаттар ушул тармакта коргонуу каражаттарын өнүктүрүп жатканы жетиштүү эместигин, анык жооб үчүн реалдуу кадам таштоого да даяр туруу зарылдыгын баса белгилеп: «Менин оюмда, биздин бул тармактагы иштерибиз жетиштүү эмес», - деди. «АКШ шайлоолорундагы Россиянын аралашуусун кибермейкиндиктеги 11-сентябрга теңдештирүү мүмкүнбү?» деген суроого Коутс: «Жок, мен муну кибермейкиндиктеги 11-сентябрга теңебеген болоор элем. Себеби, ал чабуулда үч миң адам өлтүрүлдү, мени кибермейкиндикте 11-сентябрь окуясына барабар же андан да өтө турган бирер нерсе болушу тынчсыздантып жатат», - деп жооп берди.

АКШ Коргоо министрлиги Сирияда аскерий базаларын көбөйтүүдө

Сирия Күрт Демократиялык күчтөрүндөгү булактардын айтымында, Кошмо Штаттар Сирия жеринде аскерий базаларды курууну улантууда. Бул ирет АКШ нефтиге бай Дайруз Зур районунда ири база куруп жатат. Ал жерден АКШ күчтөрү бир нече ай мурда «Мамлекет уюмун» кууп чыгарган. Сирия Күрт Демократиялык күчтөрүнүн басма сөз катчысы Махдий Кобаний Спутник маалымат агенттигине учурда нефть кендери жайгашкан аймактарда курулуш техникасы иштеп жатканын маалымдап, мындай деди: «Кошмо Штаттар Дайруз Зурдагы нефть кени жайгашкан региондо ири база куруу менен алек. Бизге базанын аянтынын көлөмү туурасында маалымат берүү коопсуздук жагынан

<p align="center">ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАБАРЛАРЫ</p>	<p align="center">قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذُلُهُ وَلَا يَخْفَرُهُ» «Мусулман мусулмандын боордошу. Ага зулум кылбайт, аны таштап койбойт жана кемсинтпейт»</p>	<p align="center">ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАБАРЛАРЫ</p>
<p>мүмкүн эмес. Учурда ушул региондо курулуш техникалары иштеп жатат. Сирия Күрт Демократиялык күчтөрү алардын коопсуздугун коргоп жатат». Белгилүү болгондой, Кошмо Штаттар Сириянын Табака, Рамилан, Шидадий, Кобаний, Айн Иса, Манбиж, Ракка, Хасака жана Талли Абяз сыяктуу түндүктөгү аймактарда да көптөгөн аскерий базаларды курган.</p>		
<p align="center">Саудия мураскер ханхадасы: Саудия Батыштын талабына ылайык ваххабийликти жайган</p>		
<p>Саудия мураскер ханзадасы Мухаммад ибн Салман айтышынча, союздаштар талаб кылгандан улам Саудия дүйнөгө ваххабийликти жаюуну каржылаган, мындан суук согуш доорунда Советтер Союзунун исламий дүйнө мамлекеттерине кирип алуусунун же таасир жаюусунун алдын алуу максат кылынган. Америкада чыккан Вашингтон Пост гезитинин кабарчысы ваххабийликти терроризм менен байлап жаткан айыптоолор туурасында сураганда Ибн Салман: «Саудиянын мектеп жана мечиттерди каржылашынын тамыры суук согушка барып такалат, ошол убакта Саудиянын союздаштары исламий дүйнөдө Советтер Союзунун таасири жайылышынын алдын алуу үчүн Саудиядан өз ресурстарын сарфтоону талаб кылышкан», - деп жооб берди. Ал: «Саудия өкмөттөрү адашты», ушул себебден улам: «Биз бүгүн ваххабийликти каржылоого байланыштуу бардык нерсени өз ордуна кайтаруубуз шарт», - деп эсеп: «Бул каржылоо өкмөт тараптан болбой жатканын, негизинен, жеке уюмдар каржылап жатканына» этибар каратты.</p>		
<p align="center">«Foreign Policy»: АКШдагы проблема Трамп жана Болтон сыяктууларды пайда кылган системада</p>		
<p>Америкада чыккан «Foreign Policy» журналында басылып чыккан макалада Дональд Трамп жана анын саясатына ээрчиген адамдарды пайда кылып жаткан система жөнүндө сөз болот. Макалага ылайык, проблема өлкө саясатын, айрыкча, тышкы саясатты башкарып жаткан адамдарда эмес, ошолорго кеңири мүмкүнчүлүк жаратып, бийликке келишине жардам берген системада. Журналдын «Арабий-21» тарабынан которулган макаласына ылайык, Дональд Трампын АКШ Тышкы иштер министри Рекс Тиллерсонду жумуштан алышы, Улуттук коопсуздук боюнча кеңешчи Герберт Макмастердин ордуна мурда АКШнын</p>		

БУУдагы элчиси болуп иштеген Жон Болтонду дайындашы, мындан тышкары, Майк Помпеону АКШ разведка агенттиги төрагалыгынан Тышкы иштер министрлигине көтөрүшү... булар бир нече көптөгөн мааниге ээ. Журналда көрсөтүлүшүнчө, бул өзгөрүүлөр ушуну түшүндүрөт: Трамп өткөн жылы анын Твиттерин көзөмөлдөөгө урунган ири жооптуулардан кутулууга жана алардын ордуна дүйнөгө трампча көз карашта караган жана Трамптын өз кулк-мүнөзү боюнча аракет кылышына жөн койгон кеңешчилерди алып келүүгө аракет кылууда. Бул ушуну түшүндүрөт, бул топ Трампка 2016-жылдагы шайлоо кампаниясындагы абалына кайтышына жол берет. Шайлоо кампаниясында Трамп АКШнын тышкы саясатын «кыйроо» деп атап, Американы биринчи кылууга убада берген. Трамп билдирүүлөрдүн биринде «Акыры, өзүм өтө-өтө каалаган топту чогултуп алдым» деген сөзү да бул нерсени дагы да кубаттайт. Журналда «анда, биринчи жана экинчи топту түзгөн «акмак» ким болду?» деген суроо берилет. Журналда берилген экинчи фикирге келсек, аны мурдагыдан да кооптуу жана пессимисттик пикир десе болот. Анда америкалыктар бомбадан жашына турган жайларды кайра курууга үгүттөлүп, бийликке ылаачындар тобу келиши менен Тиллерсон жана Макмастерлер заманы бүтүшү, Болтон, Помпео жана Хаспелдер доору келишинен эскертилет... Анткени, бул ылаачындар тобунун келиши менен ядролук келишимге чекит коюлушу жана кыйноолор системасы кайра тикелениши турган кеп. Болтондун «Ак үйдө» болушу, Трамп ар кандай проблеманы согуш жолу менен чечүүчү кеңешчисине ээ болгонун түшүндүрөт. Журналда кошумчалангандай, Болтондун дайындалышы Трамптын жеке тандоолоруна шайкеш келүүдө. Бул болсо, кандайдыр бир кыйроодон кабар берүүдө. Дональд Трамптын тышкы саясат боюнча дүйнө карашынын артында душмандык жана согуш назариясы турат. Мындан тышкары, Трамптын коргоочу жана саясий серепчи катары өтмүшүн көргөн адам, эч кандай кадыржамдыкты сезбейт. Ал өтмүштөгү каталарынан эч кандай тыянак чыгарбаган көрүнөт. Журналда айтылышынан, Болтон исламофобияга этикат кылгандардын бири, ал эл аралык мекемелерге күмөн менен карайт. Бирок, бул нерсе аны АКШ тышкы саясатындагы чөйрөлөрдө дээрлик өзгөчө адамга айлантууда. Болтондун дайындалганынан тынчсызданып жаткан америкалыктар эң оболу ушундай кимселерди пайда кылган

<p style="text-align: center;">ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАБАРЛАРЫ</p>	<p style="text-align: center;">قال رسول الله ﷺ: «الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يَخْذَلُهُ وَلَا يَخْفَرُهُ» «Мусулман мусулмандын боордошу. Ага зулум кылбайт, аны таштап койбойт жана кемсинтпейт»</p>	<p style="text-align: center;">ААЛАМ МУСУЛМАНДАРЫНЫН КАБАРЛАРЫ</p>
<p>система туурасында ойлошсо жакшы болмок. Бул кимселер өлкөнү согуш кырсыгына тартат, кылган каталары үчүн кечирим суроону да билишпейт, тескерисинче, каталарын коргоочу келишимдерге кол коюуну улантып, дагы бир ирет кайталоо үчүн убакытты каниет билишет. CNN кабарлашынча, мурдагы АКШ Тышкы иштер министри Рекс Тиллерсон министрликтеги кесиптештери менен коштошуу сөзүндө борбор Вашингтонду «абийирлери ыфлас кимселердин шаары» деп атады, кийин тышкы иштер министрлиги кызматкерлерине: «Бирок, силер андай кимселердин бир бөлүгү болууга мажбур эмессиңер», - деди.</p>		
<p style="text-align: center;">Россиялик сенатор: Москва Британия маданият кеңешинин аракетин токтотот</p>		
<p>Россия сенаторунун айтымында, Москва Британия маданият кеңешинин Россиядагы аракетин токтотуу жөнүндө токтом чыгарышына Британия разведкасы ушул кеңештен өз амалиятын жашыруу үчүн пайдаланганы себеп болгон. Россия сенатору Сергей Морозов Россия Тышкы иштер министрлигинин Британия кеңешин жабуу жөнүндөгү токтомун мурдагы Британия тыңчысы Сергей Скрипалдын ууланышы артынан Лондонго каршы жооп чараларынын бири катары түшүндүрүп, мындай деди: «Эсибизде, бир нече жыл мурда кеңештен өз аракеттерин жашырууда пайдаланган Британиянын «MI-16» тыңчылары колго алынган, Россия алардын аракетинен кабардар болгон». Морозов: «Россия Лондондо илим жана маданият борборун ачышына Британия урухсат бербеди, негизи, биздин борбор да Британия кеңешинин миссиясы менен бирдей миссия алып барууну максад кылган», - деди. Ал: «Британия маданият кеңеши Россияда эч кандай урухсатсыз иш алып барган, ал орустардын жакшы ниетинен пайдаланды, биз ушул ниетибизди Россия менен Бириккен Королдук ортосунда конструктивдүү мамилелер даражасына көтөрүүгө катуу урунган элек. Бирок, өкүнүчтүүсү, андай болбоду», - деп кошумчалады. Эске салсак, ушул Британия кеңеши эл аралык маданий жана таалимий Британия уюму болуп, жүздөн ашык мамлекетте иш алып барат. Анын аракети: Бириккен Королдук менен тааныштыруу, англис тилин үйрөтүү, маданий, илимий, технологиялык жана таалим тармактарында кызматташтыкты өнүктүрүү. Кеңеш Британияда кайрымдуулук уюму катары</p>		

катталып, коомдук мекеме жана бейөкмөт аткаруучу орган болуп эсептелсе да, бирок, анын демөөрчүлүгү жана көзөмөлү Британия Тышкы иштер министрлиги жана «Foreign and Commonwealth Office» тарабынан алып барылат.

**АКШ Федералдык тергөө бюросунун мурдагы директору:
Трамп тубаса жалганчы адам**

АКШ Федералдык тергөө бюросунун мурдагы директору Жеймс Коми өзүнүн жаңы китебинде президент Дональд Трампты «жалганчы» жана «ахлакы бузук жетекчи» деп сыпаттаган. Коми китепте АКШ жетекчисин «чынчылдыкты билбеген», «ага гана ишенүүнү талап кылган», «менменсинген» деп өтө жаман сыпаттар менен сүрөттөгөн. Китепте көптөгөн нерселер ачыкталган. Алардын бири, Трамп 2013-жылы Москвада сойкулар менен болгон окуя. Бирок, Трампын муну четке кагып келет. Бул айыптоолордун дагы бири, орустар Трамп менен сойкулар ортосундагы жолугушууну тасмага түшүргөнү болду. Мурдагы Британия разведкасынын кызматкери Кристофер Стил АКШ президентине байланыштуу бул айыптоолорду компиляция кылып чыккан. Коми ушул айыптоолор туурасында Трамп менен талкуулашканын, Трамп аларды четке какканын өзүнүн китебинде ачыктаган. Ошол талкуудан кийин Трамп Коминин көңүлүн алууга аракет кылган, бирок, 2017-жылы май айында Трамп аны жумуштан бошотту. Трампын мындай кадамы АКШ адилет министрлиги президенттик шайлоодо орустардын аралашуусу туурасында тергөө башташына себеб болду. □

КУРЪАНИ КАРИМ САБАГЫНДА

﴿ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ ۗ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنَّمَّ الرَّضَاعَةَ ۗ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۗ لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ بِوَالِدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَالِدِهِ ۗ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ ۗ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا

وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾ وَالَّذِينَ يَتُوفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۗ فَإِذَا بَلَغَ أَجَلُهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾

«233. Энелер балдарын толук эки жыл эмизешет. (Бул хукм) эмизүүнү толук кылмакчы болгон кишилер үчүн. Аларды (яъни, энелерди) жакшылык менен жедирип-кийиндирүү атанын милдети. Эч кимге чамасынан тышкаркы нерсе жүктөлбөйт. Балдары себебдүү ата да, эне да зарар тартпасын. Мурастордун мойнунда да так ушундай (милдет) бар. Эгер (ата-эне) өз ара келишип, макулдашуу менен баланы эмчектен чыгармакчы болушса, күнөөкөр болушпайт. Эгер балдарыңарды (эмизүүчү аялга) эмизмекчи болсоңор, бере турган акыны жакшылык менен толук төлөп турсаңар, күнөөкөр болбойсуңар. Аллахтан корккула жана билип койгула, албетте Аллах кылып жаткан амалдарыңарды көрүүчү. 234. Силердин араңардан көз жумган кишилер аялдарын (жесир) калтырган болсо, алар төрт ай он күн өздөрүнө карап (идда сактап) турушат. Эми качан (идда) мөөнөттөрү бүтсө, алар өздөрүнө байланыштуу жакшылык менен кылган (башка турмуш куруу жаатындагы) иштеринде

силер (яъни, өлгөн эринин туугандары) үчүн күнөө жок. Аллах кылып жаткан амалдарыңардан хабардар» [Бакара 233-234]

Бул аяттарда Аллах Таала төмөнкүлөрдү баян кылат:

1 – Аял талак кылынган учурда анын эме турган баласы болсо, тээ эмчектен чыгарылганга чейин ата энеге ичмек-жемек жана кийим-кечек сыяктуу нафакалар берип турушу б.а. эненин эмизигине акы төлөп турушу керек. Эмизиге мөөнөтү – эгер ата ушу мөөнөттү толук кылмакчы болсо – толук эки жыл.

Ата өз баласынын энесине күчү жетишинче нафака берет. Эгер ата жок болсо, эмизиге үчүн акы төлөө анын мураскорлорунун мойнуна түшөт.

Бала себебдүү эне да, ата да зарар көрбөшү керек. Яъни, ата энеге, же тескерисинче, эне атага зарар кылбашы керек. Атанын энеге зарар кылышы – эне каалап турса да – аны баланы эмизүүдөн же көрүүдөн тыйышы. Эненин атага зарар кылышы – бала андан башкасына көнбөй жатса да – аны эмизиге баш тартышы.

Ал эми, эгер экөөсү макулдашып алып, баланы эки жылдан мурун эмчектен чыгармакчы болушса, анда эч нерсе эмес.

О.э. эгер баланын өз энеси эмизбешине бирер шарый үзүр табылса, анда ата өз баласын эмиздириш үчүн башка аял жалдап алышы да мүмкүн. Мындай учурда ата эненин эмизген мөөнөтүнө акы төлөйт да, баланы алып башка аялга берет. Жаңы эмизүүчүгө да акысын берет.

Аллах Таала бу аятты ата-энелерге такваны эстетип коюу менен аяктап жатат. Анткени, бул аркылуу алар өз балдарына мээримдүү болушсун, аны жаман тарбиялап коюшпасын, бири-бирлерине да зыян жеткизишпесин. Арийне, эч нерсе, эч бир иш Аллахтан жашыруун эмес. Ал Зат бардык нерсени билет жана ар бир ишке өзүнө ылайык жаза же сыйлык берет.

بَصِيرًا تَعْمَلُونَ بِمَا اللَّهُ أَنْ ﴿وَأَعْلَمُوا﴾

Жана билип койгула, албетте Аллах кылып жаткан амалдарыңарды көрүүчү.

﴿وَأَلْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ﴾ Бу буйрук маанисиндеги дарек кеп. Яъни, талак кылынган энелер балдарын эмизешсин. Бу буйрук мандубдукту билдирет. Не дегенде, энени ушул ишти кылууга мажбурлай турган карина жок.

Лекин, айта кетсек, балага кароого – ырас, башка эрге тийбеген болсо – эне акылуураак. Не дегенде, аятта эмизиш жөнүндөгү хитоб биринчи болуп энелерге каратылып жатат.

(وَأَلْوَالِدَاتُ) бу сөз бардык энелер үчүн умумий. Лекин биерде

хостолуп, талак кылынган энелерди гана билдирип келүүдө. Мунун эки себеби бар:

а) Бу аят талак жөнүндөгү аяттардан кийин назил болууда. Агым биердеги энелер дегени талак кылынган энелер экенин көрсөтүп турат да, алардын акысын, нафакасын бериш эрдин мойнунда.

б) Аят эмизиш үчүн жемек-ичмегине жана кийим-кечесине акы төлөө тууралуу айтып жатат.

بِالْمَعْرُوفِ ﴿وَكَسَوْنَهُنَّ زَقْنَهُنَّ لَهُنَّ الْمَوْلُودُ﴾ وَعَلَى

Аларды (яъни, энелерди) жакшылык менен жедирип-кийиндириш атанын милдети. Бу кеп

(وَأَلْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ) деген кептин артынан келүүдө. Ушундан

көрүнүп тургандай, биердеги энелер деп айтылгандар – талак кылынган эмизүүчү энелер. Себеби, эмизбей турган кезде да аялын кийиндирип-ичиндирүү эрдин милдети. Ырас, аят жедиришти жана кийиндиришти эмизиш менен байлап жаткан соң, демек, биердеги эне дегени эрдин карамагындагы аял эмес.

Ушуга ылайык, аят талак кылынган эмчекте баласы бар аялдардын балдарын эмизиш үчүн хак алууга акылуу экендиктерин баян кылууда.

(وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ) (Бу ибараны «алүчүн туулган», «туулгандын

эеси», «баланын эеси» деп которсо болот). Бу кепте баланын энеге эмес, атага мансуб-таандык болушуна ишара бар.

(أَلْوَالِدَاتُ) жана (أَلْمَوْلُودِ لَهُ) сөздөрүнүн мантукунда ата-эненин

мээримандыгы, бири-бирлерине зарар жеткирбеген абалда балага камкор, этибарлуу болуулары чагылдырылган.

وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلَ ذَلِكَ) *варистин мойнунда да так ушундай*

(милдет) бар). Яъни, эгер ата вафат этсе, баланын жана эненин зарыл мухтаждыктарына жараша каражаты болбосо, эмизүүчүгө

акы бериш мураскордун милдети болуп калат. Биерде варис-мураскор сөзү умумий мааниде болуп, бардык мураскорго тийиштүү.

بَوْلِدِهِمْ لَّهُمْ مَوْلُودٌ وَلَا بَوْلِدِهَا وَلَا تَضَارُّ لَهَا

Балдары себебдүү ата да, эне да зарар тартпасын. Яъни, бала себебдүү ата энеге зарар кылбасын о.э. эне атага зарар кылбасын. Маселен, ата жедириш жана кийиндириш маселесинде зыкымдык кылбасын, же аял эмизшти каалап турса да баланы тартып албасын; эне болсо ашыкча даражада көп акы талаб кылбасын, же атайын кысымга алыш үчүн башка эмизүүчү таап ал деп туруп албасын.

Бу такик– катый такик. Яъни, ата-эненин бири-бирине зарар жеткирүүлөрүхаром амал.

(بَوْلِدِهَا) жана (بَوْلِدِهِ) ибараларындагы «ба» сабабды билдирүүчү харф. Яъни, бала себебдүү, бала себебинен деген мааниде.

عَلَيْهِمَا جُنَاحٌ فَلَا وَتَشَاؤُرٍ مِّنْهُمَا تَرَاضٍ عَنِ فِضَالٍ أَرَادَا فَإِنَّ

Эгер (ата-эне) өз ара келишип, макулдашуу менен баланы эмчектен чыгармакчы болушса, күнөөкөр болушпайт. Яъни, эгер ата-эне жогоруда айтылып өткөн эки жылдан мурун баланы эмчектен чыгармакчы болушса,

عَلَيْهِمَا جُنَاحٌ فَلَا

аларга эч кандай күнөө жок, яъни, ушундай кылышы алар үчүн мубах.

الرِّضَاعَةَ يُتَمَّ أَنْ أَرَادَ لِمَنْ كَامِلِينَ حَوْلَيْنِ

Толук эки жыл. (Бу хукм) эмизүүнү толук кылмакчы болгон кишилер үчүн. Бу аятта баланы эмчектен чыгаруу бир тараптын гана токтому болуп калбашына ишара бар.

بِالْعُرُوفِ إِتَيْتُمْ مَا سَلَّمْتُمْ إِذَا عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فَلَا أَوْلَادَ كَمْ تَسْتَرْضِعُونَ أَنْ أَرَدْتُمْ وَإِنْ

Эгер балдарыңарды (эмизүүчү аялга) эмизмекчи болсоңор, бере турган акыны жакшылык менен толук төлөп турсаңар, күнөөкөр болбойсуңар.

Аллах Таала толук эмизеш мөөнөтүн баян кылды.

الرَّضَاعَةَ يُتَمَّانَ أَرَادَ لِمَنْ كَمَا مِلَيْنِ حَوْلَيْنِ أَوْلَدَهُنَّ يُرَضِعْنَ وَالْوَالِدَاتُ ﴿١٠﴾

Андан кийин Аллах эрди-катын макулдашуу менен баланы эки жылдан мурун эмчектен чыгаруулары да мүмкүн экендигин баян кылууда.

عَلَيْهِمَا جُنَاحٌ فَلَا وَتَشَاوُرِ مِمَّهَا تَرَاضٍ عَنِ فَصَالًا أَرَادَ ﴿١١﴾ فَإِنْ

Ушул орунда аялдын кандайдыр бир себеб менен толук эки жыл эмизистен баш тартып калуу абалдары да учурайт. Эр болсо баласы толук эки жыл эмизилишин каалайт. Ошон үчүн да Аллах Таала, эгер ата баласы үчүн башка бир эмизүүчү жалдаса, бул үчүн ал күнөөкөр болбойт деп айтууда.

إِذَا سَلَّمْتُمْ مَاءً أَتَيْتُمْ بِالْعُرُوفِ ﴿١٢﴾ *бере турган акыны жакшылык менен толук төлөп турсаңар.* Яъни, эгер эмизүүчүгө бермекчи болгон нерсеңизди жакшылык менен берсеңиз. (ءَاتَيْتُمْ) сөзүнүн

мазыйде, өткөн заманда келиши эки ишти ифадалайт. Алар:

Биринчиден, бу акыны эмизистин биринчи күнүнөн баштап эрлердин мойнуна жүктөө;

Экинчиден, эмизүүчүнүн акысын алдын ала бериштин афзелдигине ишара кылыш.

Демек, энелерге баланы эмизе баштаган күндөн тартып акыларын бергиле. Башка эмизүүчү жалдай турган болсоңор, ага да ушундай мамиледе болгула.

أَوْلَدَكُمْ ﴿١٣﴾ تَسْتَرْضِعُونَ

Яъни, балдарыңар үчүн. Биерде «үчүн» маанисин билдирүүчү жар кылуучу харф хазф кылынган, алып ташталган. Бу Аллах Тааланын:

كَأَلْوَاهِمَ ﴿١٤﴾ وَإِذَا

«Аларга тартып берген чактарында» деген аяты сыяктуу.

[Мутаффифин 3]

2 – Аллах Таала экинчи аятта эри өлгөн аялдын иддасы төрт ай он күн экенин баян кылууда. Ушу мөөнөт ичинде аялдын жаңы кийим кийиш, атыр себиш сыяктуу иштер менен эрге тийүүгө даярдык көрүшү дурус эмес. Эри өлгөн аял үйүндө аза тутуп олтурушу лазым.

« لَا يَحِلُّ لِإِمْرَأَةٍ تُوِّضُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ تُجِدَّ عَلَى مَيِّتٍ فَوْقَ ثَلَاثِ إِلَّا عَلَى نَوْحٍ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا »

«Бирер аялга бирер өлүк үчүн үч күндөн ашык аза тутуш мүмкүн эмес. Илла, эр үчүн төрт ай он күн аза тутулат». Идда мөөнөтү бүткөндөн кийин, аялдын өзү да, валийлери да куду башка аялдар сыяктуу өзүнүн хусусий жана умумий турмушун шариат чегараларынан чыкпаган абалда жакшылык менен өзү каалаганындай жолго коюшу мүмкүн.

Аллах Таала бу мубарак аятты Өзүнүн ар бир иштен хабардар экенин баян кылуу менен аяктап жатат:

حَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾ تَعْمَلُونَ بِمَا ﴿٢٣٤﴾ وَاللَّهُ

«Аллах кылып жаткан амалдарыңардан хабардар»

[Бакара 234] □

⁽¹⁾Бухарий: 1201, 4918. Муслим: 273.

«ИЗРАИЛЬ» КУЧАГЫНА ТАШТООДО!

Саудия принци Мухаммад ибн Салман «Израилге» карата адаттан сырткытоосун билдирген акыркы сөздөрү менен көпчүлүктү таң калтырды. Ал «Атлантик» журналынын башкы редактору Жеффри Голдбергге берген интервьюсунда «Менин оюмча, ар бир калк, каерде болбосун, өзүнүн тынч мамлекетинде жашоо укугуна ээ. Фаластиндик жана израилдиктердин ар бири өз жерине ээ болууга акылуу» деди. Т.а. ал «израилдиктердин» Фаластинде жашоого акылары бар, бу маселеде алар менен чатакташпашыбыз керек деп эсептей турган кимсеге айланды! Ибн Салман эки мамлекет чечимине амал кылуу боюнча Саудиянын негизги саясий позициясын көрсөтүп койду. Маалым болгондой, бу чечим Коопсуздук Кеңешинин «Тынчтык акысына – жер» принциби белгиленген жана «Араб-Израиль тынчтыгынын» пайдубалы эсептелген 242-резолюциясына негизделет. Лекин, Ибн Салман «сионизмдин этникалык жана диний тайпа катары табийгый улуттук умтулуу жана укуктары» бар экендигин белгилеп, анын бул кебинен «Израиль» келгинди-макоо мамлекет да эмес, Батыш тарабынан курулган жасалма мамлекет да эмес деген маани чыгат. Яъни, Ибн Салмандын ою боюнча «сионизм» кадыресе жана табийгый нерсе болуп, сионисттер өз мамлекетинде Фаластин калкы менен тең укуктуу экен!

Ал «Атлантик» журналына дагы мындай деди: «Биздин Израиль менен көптөгөн ортоктош кызыкчылыктарыбыз бар. Тынчтык болуп турса, Израиль менен Булуң мамлекеттеринин кызматташтык кеңеши, Миср жана Иордания ортосунда – айрыкча, Иран жаатында – көптөгөн кызматташтыктар ишке ашырылат». Күзөтүүчүлөр анын бул кептерин Ибн Салман өзүн «Израиль» кучагына таштоодо деп чечмелешүүдө. Чынында эле, ал ушул багытта акыркы кездерде бир катар маанилүү кадамдар таштады. Алардын акыркысы аба компанияларынын Индиядан «Израилге» учууларында Саудия аба жолдорунан пайдалануу укугу берилиши болду. Ибн Салмандын «Атлантик»ке айткан сөздөрү Булуң жана башка араб мамлекеттеринин «Израилге», ал тургай сионисттерге карата позициялары кыйла жакындашканын, мурун өздөрү айтып келген нерселерден бүтүндөй алыстап кеткенин көрсөтүп турат.

Ал-Ваъй:

Фарс Булуңу мамлекеттеринин Саудия жетекчилигинде ишке ашырып жаткан бу иштери сыртынан жаңылык болуп көрүнгөнү менен, негизи, андай эмес. Ооба, бул режимдер өз жарандары болгон мусулмандарга жаап жаткан балээлердин башаты болуп калууда. Алар «Израилди» ачыктан-ачык коргоп жатышат. Эгер алар «Израиль» баскынчылыгына шарт жаратып бербегенде, азаттыкка болгон ар кандай олуттуу аракеттерге тоскоолдук кылышпаганда, бу «Израиль» таптакыр жашамак эмес. Ал режимдер бу ролду «Израиль» Фаластинде пайда кылынган биринчи күндөн баштап ойноп келишүүдө. Ошон үчүн биз Ибн Салмандын сионисттерге карата туткан мындай шерменде позициясына таң калбайбыз. Болгону, бу кимсе анын бийликтеги үй-бүлөсү тагынып келген чүмбөттү гана ачып таштоодо. Бул үй-бүлө өздөрүн Исламды коргоочулар кылып көрсөтүшүп, узак убактардан бери Умматты алдап келишет.

Мындай позиция ушул режимдердин жана душманга каршы күрөштө аларды өздөрүнө союздаш же шерик кылып алган ар бир мамлекеттин шермендесин чыгарат. Анткени, душмандын куралы да мына ушул режимдердин өзү. О.э. бу позиция мусулмандар мойнуна бул режимдерди оодарып таштап, Умматты коргой турган, өлкөлөрүн азат кыла турган, алардын өз роддорун жана улуулугун кайта тикелей турган Халифалык мамлекетин тикелөө жолунда олуттуу иш алып баруу милдетин жүктөйт. Болбосо, жаман нерсе күтүп жатат. Себеби, мусулмандар акимдеринин жаңы мууну тарабынан Умматка, анын өздүгүнө, мурасына, дүйнө карашына, тарыхы жана келечегине каршы ырайымсыз уруш жарыялашы алдыдагы иштер дагы да жаман болушун көрсөтүүдө. □